

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Cestovní ruch v ČR

Rebecca Haklová

© 2023 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Rebecca Haklová

Podnikání a administrativa

Název práce

Cestovní ruch v ČR

Název anglicky

Turism in Czech Republic

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je seznámení se s cestovním ruchem a analyzovat vývoj cestovního ruchu v České republice. V analýze bude zahrnut vývoj cestovního ruchu, a jak by se cestovní ruch mohl vyvíjet do budoucna.

Metodika

Práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část bude zpracována pomocí odborné literatury a ověřených internetových zdrojů. Tato část se zaměří na obecný popis cestovního ruchu a jako jsou např. druhy a formy CR.

Data pro praktickou část budou čerpána ze Českého statistického úřadu, z příspěvkové organizace Czech-Tourism a dotazníkového šetření. Poté budou zpracována pomocí matematicko-statistických metod jako jsou časové řady.

Doporučený rozsah práce

cca 40 stran

Klíčová slova

gastronomie, cestovní ruch, ČSÚ, druhy cestovního ruchu, služby, časový řady

Doporučené zdroje informací

FRANCOVÁ, E. – UNIVERZITA PALACKÉHO. FILOZOFICKÁ FAKULTA. *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. ISBN 80-244-0719-1.

HORNER, S. – SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času : aplikovaný marketing služeb*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0202-9.

MORRISON, A M. – SLÁMOVÁ, D. *Marketing pohostinství a cestovního ruchu*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-85605-90-2.

PALATKOVÁ, M. *Mezinárodní turismus : analýza pozice turismu ve světové ekonomice, změny mezinárodního turismu v důsledku globálních změn, evropská integrace a mezinárodní turismus*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4862-7.

PALATKOVÁ, M. – ZICHOVÁ, J. *Ekonomika turismu : turismus České republiky*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3643-3.

PETŘÍČKOVÁ, L. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA. *Analýza statistiky cestovního ruchu : možnosti regionalizace Satelitního účtu cestovního ruchu*. Disertační práce. Praha: 2008.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

RNDr. Jan Grosz

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 6. 3. 2023

Ing. Tomáš Hlavsa, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 7. 3. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Cestovní ruch v ČR" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala RNDr. Janu Groszovi za užitečné rady, konzultace a odborné vedení při vypracování mé bakalářské práce.

Cestovní ruch v ČR

Abstrakt

Předmětem bakalářské práce je seznámení s cestovním ruchem v ČR. Bakalářská práce je rozdělena do dvou dílčích částí, a to na teoretickou a praktickou část. Teoretická část objasňuje základní informace a pojmy cestovního ruchu. Dále je teoretická část zaměřena na typologii cestovního ruchu, služby cestovního ruchu, kde jsou popsány služby ubytovací a stravovací, faktory, které ovlivňují cestovní ruch a vývoj cestovního ruchu. K vypracování teoretické části byla použita odborná literatura a internetové zdroje.

Druhá část a to část praktická je věnována analýze počtu přenocovaných hostů v hromadném ubytovacím zařízení v ČR a odhad hostů a jejich přenocování v hromadném ubytovacím zařízení v letech 2020 a 2021, pokud by nenastala světová pandemie. Další součástí praktické části je vlastní dotazníkové šetření, které napomohlo k vyhodnocení statistických hypotéz.

Klíčová slova: gastronomie, cestovní ruch, ČSÚ, druhy cestovního ruchu, časové řady

Tourism in Czech Republic

Abstract

The subject of the bachelor thesis is an introduction to tourism in the Czech Republic. The bachelor thesis is divided into two parts, namely the theoretical and practical part. The theoretical part explains the basic information and concepts of tourism. Furthermore, the theoretical part focuses on the typology of tourism, tourism services where accommodation and catering services are described, factors that affect tourism and tourism development. To develop the theoretical part, literature and internet sources were used.

The second part, namely the practical part, is devoted to the analysis of the number of overnight guests in mass accommodation in the Czech Republic and the estimation of guests and their overnight stays in mass accommodation in the years 2020 and 2021, if there is no global pandemic. Another part of the practical part is the actual questionnaire survey that helped to evaluate the statistical hypotheses.

Keywords: gastronomy, tourism, the Czech Statistical Office, types of tourism, time lines

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
2.2.1 Analýza časových řad	13
2.2.2 Elementární charakteristiky	14
2.2.3 Modely časových řad	15
2.2.4 Popis trendové složky	15
3 Teoretická východiska	17
3.1 Definice cestovního ruchu.....	17
3.2 Základní pojmy cestovního ruchu	18
3.2.1 Terminologie.....	18
3.2.2 Základní složky	18
3.2.2.1 Objekt CR.....	18
3.2.2.2 Subjekt CR.....	19
3.2.2.3 Předmět CR	19
3.2.3 Účastníci cestovního ruchu	19
3.2.4 Typologie cestovního ruchu.....	20
Druhy cestovního ruchu	20
Formy cestovního ruchu	23
3.2.5 Služby cestovního ruchu	25
3.2.5.1 Ubytovací služby	25
3.2.5.2 Druhy pokojů.....	25
3.2.5.3 Stravovací služba.....	34
3.2.5.4 Doprava	37
3.2.6 Faktory ovlivňující cestovní ruch	38
3.2.6.1 Lokalizační faktor.....	38
3.2.6.2 Realizační faktor.....	39
3.2.6.3 Selektivní faktor	40
3.3 Vývoj cestovního ruchu	41
3.3.1 Historie cestovního ruchu	41
3.3.2 Cestovní ruch v Československu před 1989	43
3.3.3 Cestovní ruch v ČR po 1989.....	44
3.3.4 Cestovní ruch během covid 19.....	44

3.4	ČSÚ	45
3.5	Czech Tourism	46
4	Vlastní práce	47
4.1	Hosté a přenocování v HUZ	47
4.1.1	Vývoj počtu rezidentů	47
	Odhad počtu rezidentů na roky 2020 a 2021	48
4.1.2	Vývoj počtu přenocování rezidentů	49
	Zdroj: vlastní zpracování v SPSS a Excelu dle (15)	49
	Odhad počtu přenocování rezidentů na roky 2020 a 2021	50
4.1.3	Vývoj počtu nerezidentů	51
4.1.4	Odhad počtu nerezidentu na roky 2020 a 2021	52
4.1.5	Vývoj počtu přenocování nerezidentů	52
	Odhad počtu přenocování nerezidentů na roky 2020 a 2021	53
4.2	Vlastní dotazníkové šetření	53
4.2.1	Hypotézy	53
4.2.2	Metodika výzkumu	54
4.3	Výsledky a hodnocení výzkumu	56
4.3.1	Pohlaví	56
4.3.2	Věk	57
4.3.3	Dosažené vzdělání	58
4.3.4	Četnost cestování	58
4.3.5	Nejčastěji navštěvovaný kraj respondenty	59
4.3.6	Důvod cestování	60
4.3.7	Cestování během COVID-19	61
4.3.8	Cestování v zimě/létě	61
4.3.9	S kým cestuji	62
4.3.10	Délka pobytu	62
4.3.11	Dopravní prostředek	63
4.3.12	Typ ubytování	64
4.3.13	Nejoblíbenější místo v ČR	64
5	Shrnutí výzkumu	65
6	Závěr	68
7	Seznam použitých zdrojů	69
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	71
8.1	Seznam obrázků	71
8.2	Seznam tabulek	71
8.3	Seznam grafů	71

8.4	Seznam použitých zkratk.....	71
Přílohy	72

1 Úvod

Téma bakalářské práce „Cestovní ruch v České republice“ jsem si vybrala z důvodu toho, že v posledních letech cestovní ruch patří mezi nejvíce se rozvíjející ekonomické odvětví. Samotný cestovní ruch se význačným způsobem podílí na růstu zaměstnanosti, na rozkvětu technické, ale i dopravní infrastruktury. Podílí se také na vylepšení kvality jak u stravovacích zařízení tak, i u ubytovacích zařízení. Cestování, které se stalo naprosto běžnou součástí našich životů a patří k našim základním potřebám. Cestování si velmi často spojujeme s dovolenou, poznáváním nových míst nebo útekem od práce či trávením volného času. Tato úvaha není ale přesná. Turistika je mnohem víc než to.

Cestovní ruch lze dělit na různé druhy a formy. Druhů CR máme mnoho např. organizační a neorganizační nebo volný či vázaný. Základní formy CR jsou čtyři, a to rekreační, kulturně-poznávací, sportovně-turistická a lázeňsko-léčebná. Specifických form cestovního ruchu je nespočet, patří mezi ně cykloturistický CR nebo rodinný CR. Faktory, které ovlivňují cestovní ruch, se rozdělují na faktory lokalizační, realizační a selektivní.

Neodmyslitelnou součástí cestovního ruchu jsou služby a to služby stravovací a ubytovací. Ubytovací zařízení poskytuje návštěvníkům místo, kde mohou přenocovat. Stravovací zařízení zajišťuje turistů tak i návštěvníkům stravování. Data nejen o cestovním ruchu shromažďují instituce jako je Český statistický úřad a Czech Tourism.

Vlastní práce je zaměřena na analýzu cestovního ruchu, přesněji na počet rezidentů a nerezidentů a také počet jejich přenocování v HUZ. Je vytvořeno dotazníkové šetření, pomocí kterého jsou ověřeny stanovené statistické hypotézy. Součástí analýzy je vytvořena predikce na vývoj počtu návštěvníků a přenocování domácích a zahraničních hostů v HUZ.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem teoretické části této práce je popsat základní pojmy cestovního ruchu, druhy, formy, typologii, vývoj cestovního ruchu a faktory, které cestovní ruch ovlivňují. Do této části také patří služby kam spadá ubytovací a stravovací služby, které jsou podrobněji popsány.

Cíl praktické části bakalářské práce je ověření statistických hypotéz. Součástí této části je dotazníkové šetření jehož cílem je jak vyvrátit nebo potvrdit hypotézy tak i odhalit preference respondentů v cestovním ruchu. Účelem praktické části je analýza počtu zahraničních a domácích návštěvníků a analýza počtu jejich přenocování.

2.2 Metodika

Teoretická část bude zpracována pomocí odborné literatury a zdrojů z internetových stránek s cílem charakterizovat základní pojmy cestovního ruchu, jeho formy a druhy, služby cestovního ruchu a typologii.

Praktická část bude popsána na základě dat z Českého statistického úřadu a Czech Tourism. Získané data budou zpracovány pomocí matematicko-statistických metod jako jsou např. časové řady. Budou využity programy Microsoft Word, Microsoft Excel a IBM SPSS. Díky těmto programům budou vytvořeny tabulky, které zaznamenávají vývoj počtu a přenocování rezidentů a nerezidentů a také predikci na „covidové“ roky. Dále bude použito vlastní dotazníkové šetření vytvořeno v internetové aplikaci. Dotazníkové šetření bude zaměřené na odhalení preferencí respondentů, jaký druhy cestovního ruchu mají rádi.

2.2.1 Analýza časových řad

Časová řada poskytuje pozorování kvalitativního ukazatele uspořádaného v čase. Jsou to hodnoty ukazatele za určité časové období. Data z minulosti pomohou určit predikci do budoucna.

Časové řady se dělí z časového hlediska na intervalové a okamžité. Intervalová ČŘ je měřena za časový interval, součet intervalové ČŘ má věcný význam. Okamžitá ČŘ je měřena k časovému okamžiku.

Dále dělíme ČŘ podle periodicity na neperiodické, který mají nejčastěji časový interval 1 rok a na periodické, který mají časový interval kratší než 1 rok, většinou to bývá např. měsíc, den nebo čtvrtletí. (4)

2.2.2 Elementární charakteristiky

Elementární charakteristiky časových řad slouží k rychlé informaci o charakteristik a chování ukazatele v časových řadách. Dělí se na ukazatele, které posuzují úroveň časových řad a na ukazatele, které charakterizují dynamiku vývoje časových řad.

Ukazatele, kteří posuzují úroveň ČŘ jsou buď intervalové nebo okamžité.

Ukazatele, kteří posuzují dynamiku ČŘ jako např. nárůst nebo pokles vývoje jsou absolutní nebo relativní charakteristiky.

Mezi absolutní charakteristiky řadíme:

- První diference (absolutní přírůstek/ úbytek) – zaznamenává rozdíl dvou po sobě jdoucích hodnot

$$d_{y_t} = y_t - y_{t-1}, \quad t = 2, 3, \dots, n$$

- Druhá diference (absolutní zrychlení/ zpomalení) – zaznamenává rozdíl dvou po sobě jdoucích prvních diferencí

$$d_{y_t}^{(2)} = d_{y_t} - d_{y_{t-1}}, \quad t = 3, 4, \dots, n$$

Relativní charakteristiky také nazývané bezrozměrné veličiny lze rozdělit na:

- Bazický index (hodnotu v každém období stahujeme k jedné konkrétní hodnotě, nemění se jmenovatel – může se volit různě, obvykle jako počáteční hodnota ČŘ)

$$z_t = \frac{y_t}{y_0}$$

- Koefficient růstu také nazývaná jako řetězový index - uvádíme ho v %

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, \quad t = 2, 3, \dots, n$$

- Průměrný koefficient růstu – má stále rostoucí nebo klesající vývoj

$$\bar{k} = \sqrt[n]{k_1 \cdot k_2 \cdot \dots \cdot k_{n-1}} = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}}$$

(4)

2.2.3 Modely časových řad

Analyzovaná časová řada se skládá ze tří složek : náhodná, periodická a trendová.

Trendová složka (T_t) – složka, která vyjadřuje dlouhodobou tendenci vývoje zkoumaného jevu.

Periodická složka (P_t) – zaznamenává pravidelně opakující výkyvy

- Periodická složka se dělí na sezónní a cyklickou složku
- Sezónní délka periody je kratší nebo rovna jednomu roku
- Cyklická délka zkoumané periody je zpravidla delší než rok

Náhodná složka (ϵ_t) - projevuje se ojedinělými nebo nepravidelnými výkyvy časové řady

- Nemůžeme ji systematicky popsat (27)

2.2.4 Popis trendové složky

Trend je vyjádřen pomocí matematické funkce kde vysvětlující proměnná má podobu časové proměnné t . Je vhodné volit co nejjednodušší funkci.

Trendové funkce:

- Lineární $T_t = a + b * t$
- Kvadratická $T_t = a + b * t + c * t^2$
- Logaritmická $T_t = a + b * \log t$
- Exponenciální $T_t = a * b^t$
- Mocninná $T_t = a * t^b$
- Odmocninná $T_t = a + b * \sqrt{t}$

Nejvhodnější trendovou funkci zvolíme pomocí indexu determinace. Cílem je vybrat funkci s nejvyšší hodnotou R^2 . V případě kladného regresního koeficientu (b) mluvíme o průměrném meziročním nárůstu, při záporném regresním koeficientu o poklesu.

(4)

3 Teoretická východiska

3.1 Definice cestovního ruchu

Cestovní ruch je složitým jevem. Jeho přesná a jednotná definice je obtížná. Základní atributy jakékoli definice jsou:

- Dočasná změna stálého bydliště a dočasnost pobytu mimo něj
- Nevýdělečný charakter cestovního ruchu a pobytu
- Vztahy mezi lidmi (1)

Ze začátku usilovaly definice o odlišení cestovního ruchu od širšího pojmu cestování jako takového. Jako mezník pro definice cestovního ruchu je považována definice od Krapfky a Hunzikera z roku 1942. tato definice nám říká „*souhrnné označení vztahů a jevů vznikajících na základě cesty a pobytu nerezidentů, pokud se pobytem nesleduje usídlení a pokud s ním není spojena žádná výdělečná činnost*“.

Pásková a zelenka se pokusili CR definovat nejen na straně poptávky, ale také z hlediska jevů probíhajících na straně nabídky. Definice zněla „*komplexní společenský jev, jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity*“.

Z důvodu přesnější definice pro účely statistického sledování cestovního ruchu, usilovala velká spousta mezinárodních orgaizací o sjednocení pojmu cestovní ruch. V červenci roku 1991 se konala mezinárodní konference o statistice turismu, kterou celou zaštitovalo WTO.

V roce 1993 Statistická komise OSN schválila sadu definic, které poté byly vydány roku 1994. Cestovní ruch je tedy definován jako činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší, než je stanovena, za účelem trávení volného času, obchodu a za jinými účely nevztahujícími se k činnosti, za kterou jsou z navštíveného místa odměňováni. (3)

3.2 Základní pojmy cestovního ruchu

3.2.1 Terminologie

3.2.1.1.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch je spojován s využitím volného času, rekreací či poznáváním. Tento pojem je spojován s zahrnováním aktivit, u kterých osoby cestují a přebývají na místě mimo jejich bydliště po dobu, která nepřesahuje jeden kalendářní rok. (28)

3.2.1.1.2 Cestování

Cestování je širší pojem než cestovní ruch. Cestování může být také obchodní, služební nebo třeba studijní. (28)

3.2.1.1.3 Rekreace

Rekreace je součástí cestovního ruchu i přes to že, zahrnuje odpočinkové aktivity v místě bydliště. Do rekreace patří odpočinek jak duševní tak fyzický, zotavení. (7)

3.2.1.1.4 Turistika

Turistika představuje aktivní formu účasti na cestovním ruchu. Osoby co provádí turistiku využívají jednoduché typy stravování a ubytování jako je třeba vlastní jídla nebo vlastní stan, když je to možné rádi využijí možnosti spaní v přírodě. (7)

3.2.2 Základní složky

3.2.2.1 Objekt CR

Turistický objekt lze definovat jako vše, co je nebo může být cílem změny bydliště turisty. Cílem jsou turistické destinace i společnosti, které poskytují služby na vyžádání. Z ekonomického hlediska je cestovní ruch na straně nabídky, to znamená, že subjekt bude cestovat do destinace pouze za splnění určitých podmínek a uspokojení jeho potřeb. Potřeby účastníka mohou být uspokojeny využitím požadované služby poskytované danou společností nebo institucí v daném místě nebo spotřebou požadovaného zboží. (7)

3.2.2.2 Subjekt CR

Hlavním orgánem cestovního ruchu jsou účastníci, kteří uspokojují své vlastní potřeby v oblasti cestovního ruchu. Subjekt má specifické charakteristiky a podmínky (fyziologické, psychologické, ekologické, sociální atd.). Pochopení těchto funkcí a podmínek je pro poskytovatele cestovních služeb klíčové. (7)

3.2.2.3 Předmět CR

Hlavním předmětem cestovního ruchu je produkt, který lze chápat jako jakýkoli výrobek, službu nebo soubor služeb, které uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu. Nejčastěji se vztahuje k službám produkovaným cílovým místem a podniky cestovního ruchu např. zájezd od cestovní kanceláře je produktem. Zájezd je sjednaný balíček služeb nabízený za dohodnutou cenu. (7)

3.2.3 Účastníci cestovního ruchu

3.2.3.1.1 Výletník

Výletník někdy také nazývaný jednodenní návštěvník či dočasný návštěvník je ten, který se nezdrží v navštívené zemi déle jak jeden den tedy 24 hodin aniž by v zemi přenocoval.(21)

3.2.3.1.2 Turista

Turista je dočasný návštěvník stejně jako výletník ale s rozdílem toho, že turista v navštívené zemi stráví minimálně 24 hodin a přenocuje v zemi.(21)

3.2.3.1.3 Stálý obyvatel

Stálý obyvatel v angličtině označován jako rezident. Rozlišujeme rezidenty v domácím cestovním ruchu a v mezinárodním cestovním ruchu.

Domácí CR – osoba, která žije na jednom místě alespoň 6 po sobe jdoucích měsíců

Mezinárodní CR- rezidentem v mezinárodním cestovním ruchu je osoba, která žije v dané zemi alespoň 1 rok. (8)

3.2.3.1.4 Návštěvník

Návštěvník je osoba, která cestuje do jiné země, než kde má své trvalé bydliště, anebo může cestovat na jiné místo v zemi kde žije, ale mimo své bydliště, a to na dobu nepřekračující 1 rok, přičemž hlavním úmyslem jeho cesty není vykonávání výdělečné činnosti. (8)

3.2.4 Typologie cestovního ruchu

Abychom lépe pochopili cestovní ruch je potřeba ho rozdělit na druhy a formy. (8)

Druhy cestovního ruchu

Jednotlivé druhy reprezentují všeobecné typy cest v tomto odvětví. Druhy cestovního ruchu vychází z důvodu a účelu, za kterým účastník cestuje do daného místa.

Cestovní ruch sledujeme a členíme podle různých hledisek:

3.2.4.1.1 Z hlediska místa realizace (ve kterém státě v něm dochází)

Vnitřní CR

- Zahrnuje domácí cestovní ruch a příjezdový cestovní ruch.

Národní CR

- Zahrnuje domácí cestovní ruch a výjezdový cestovní ruch.

Mezinárodní CR

- Zahrnuje veškerý cestovní ruch jak příjezdový tak i výjezdový cestovní ruch.(22)

Obrázek 1- Rozdělení CR podle místa realizace

Zdroj: (8)

3.2.4.1.2 Z hlediska délky pobytu

Krátkodobý

- Je pobyt do 3 dnů což znamená maximálně 2 noci mimo místo bydliště

Dlouhodobý

- Pobyt delší než 3 dny ale ne delší než půl roku. (22)

3.2.4.1.3 Z hlediska vlivu na platební bilanci státu

Domácí CR

- Osoby, které cestující uvnitř země a nepřekračují hranice

Zahraniční CR

- Osoby, které překračují hranice jednoho nebo více států. Zahrnuje příjezdy a výjezdy za hranice a dělí se na
 - a) Aktivní cestovní ruch také příjezdový cestovní ruch se zabývá příjezdem cizinců do destinace, jedná se o export služeb (devizové příjmy)
 - b) Pasivní cestovní ruch také výjezdový cestovní ruch se zabývá výjezdem domácích turistů do zahraničí, jedná se o import zahraničních služeb (devizové výdaje)

Tranzitní CR

- Osoby, které projíždí přes území do jiné cílové destinace a nepřespávají během projíždění. (3)

3.2.4.1.4 Z hlediska způsobu a organizace zabezpečení průběhu

Organizovaný

- Cestovní kancelář účastníkovi zajišťuje nejen cestu ale i pobyt.

Neorganizovaný

- Člověk, který cestuje tak zvaně na vlastní pěst. Účastník se tak zabezpečuje a zajišťuje si vše potřebné sám. Tento druh je v posledních letech více oblíbený. (3)

3.2.4.1.5 Z hlediska příslušnosti účastníku ke skupině

Individuální

- Zde jsou zahrnuti účastníci, kteří cestují sami popřípadě v malé skupince nebo s rodinou.

Kolektivní

- Jde o cestování v kolektivu tedy ve větší skupině lidí. Příkladem může být kolektiv se společnými zájmy. (3)

3.2.4.1.6 Z hlediska způsobu účasti a formy úhrady nákladů

Volný CR (jinak také nazýváme komerční)

- Ve volném cestovním ruchu si cestující platí veškeré výdaje z vlastních prostředků.

Vázaný CR (také můžeme nazývat sociální)

- Tento typ cestovního ruchu je úplným okapem volného CR. Cestujícímu je hrazena plně či částečně služba z příslušných fondů. Příkladem jsou lázně či léčebné pobyty. (8)

3.2.4.1.7 Z hlediska dopadu na životní prostředí

Cestovní ruch se rozděluje na měkký a tvrdý podle toho, jak moc ovlivňuje dopad na životní prostředí.

Tvrdý CR

- Nehledí na životní prostředí. Často je spojován s „tvrdými“ investicemi, přičemž hlavním cílem je zisk nehledě na sociální, kulturní a environmentální prostředí.

Měkký CR

- Měkký jinak můžeme říct zelený, šetrný nebo odpovědný cestovní ruch je na rozdíl od tvrdého CR šetrnější k prostředí. Snaha nejen udržovat rovnováhu mezi environmentálním, sociokulturním a ekonomickým prostředím, ale také maximálně využívat místní zdroje a naopak minimálně narušovat přirozené prostředí. (8)

Formy cestovního ruchu

Formy jsou založeny na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka. Rozdělujeme je na základní formy cestovního ruchu a specifické formy cestovního ruchu. Do základních forem spadá uspokojení hlavních potřeb účastníků, zatímco do specifických forem patří uspokojení speciálních požadavků účastníků. (2)

Základní formy CR

Rekreační

Hlavním cílem účastníků je odpočinek a relaxace. Představuje regeneraci fyzických i duševních sil člověka. Nejčastěji se provádí ve vhodném prostředí, kde se nachází například lesy, hory nebo vody. U nás je nejvíce typické prostředí na rekreaci chataření či chalupaření. Tato forma cestovního ruchu je nejrozšířenější.

Kulturně-poznávací

Tato forma je velmi často spojována s formou rekreační. Turisté cestují za cílem poznání nové kultury, tradic či historie. Mezi kulturně-poznávací cestovní ruch řadíme festivaly, výstavy, památky, návštěvy zámků nebo hradů.

Sportovně-turistický

Účastníci se mohou účastnit jak aktivní, tak i pasivní sportovní činnosti. Velmi častá je pěší turistika, cykloturistika a horská turistika, které jsou zároveň i příkladem

aktivní sportovní činnosti. V pasivní orientované sportovní činnosti se jedná o účasti na sportovních akcích. Účastník se účastní jako sportovní divák například na olympijských hrách, sportovních utkání.

Lázeňsko-léčebný

Lázeňsko-léčebný cestovní ruch je také spojován s rekreačním cestovním ruchem stejně jako kulturně-poznávací cestovní ruch. Tato forma se zaměřuje na léčbu a péči o zdraví. Charakteristická místa pro tuto formu CR jsou lázně. Účastníci cestují za účelem zlepšení zdravotního stavu pomocí léčebných procedur (masáže, koupele, minerální a horké prameny, bahna). (2)

Specifické formy CR

- Cestovní ruch mládeže
- Cestovní ruch seniorů
- Rodinný cestovní ruch
- Kongresový cestovní ruch
- Lovecký cestovní ruch
- Mototuristický cestovní ruch
- Cykloturistický cestovní ruch
- Golfová turistika
- Městský cestovní ruch
- Venkovský cestovní ruch
- Chalupářský a chatařský cestovní ruch
- Náboženský cestovní ruch
- Dobrodružný cestovní ruch
- Incentivní cestovní ruch
- Veletržní cestovní ruch
- Dámský cestovní ruch
- Sázkový cestovní ruch (8)

3.2.5 Služby cestovního ruchu

3.2.5.1 Ubytovací služby

Významným předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu jsou právě ubytovací služby. Zajišťují cestujícím přenocování, během jejich cestování, mimo jejich trvalé bydliště.

3.2.5.2 Druhy pokojů

Jednolůžkový pokoj

Do těchto pokojů je možné ubytovat jen jednu osobu. V tomto pokoji se můžeme také setkat s postelí typu „queen size bed“ označení pro větší postel než je jednolůžková.

Dvoulůžkový pokoj

Můžeme zaznamenat pokoje s manželskou postelí nebo oddělené lůžka vedle sebe, které tvoří manželskou postel.

Dvoulůžkový, twin pokoj

Pokoj s dvěma oddělenými postelemi.

Vícelůžkový pokoj

V pokoji se nachází 3 a více lůžek.

Rodinný pokoj

Pokoj v kterém se nachází 3 a více lůžek. Pokoj musí obsahovat minimálně 2 lůžka pro dospělé osoby.

Apartmán

Ubytování, kde se nachází obývací pokoj, ložnice a kuchyň.

Studio

Obsahuje propojenou ložnici a obývací pokoj.

Propojené pokoje

Pokoje, které jsou oddělené dveřmi.

Duplex

Ubytování, které je rozloženo do více pater, která jsou propojena schodištěm.

Junior suite

Pokoj s kuchyňským koutem.

Suite

Ložnice a obývací, které jdou procházet. (8)

Členění ubytovacích zařízení

1. Podle velikosti

- a) Malé
- b) Střední
- c) Velké

2. Podle kapacity

- a) Ubytovací střediska
 - Ubytovací střediska společná se středisky stravování
 - Samostatné ubytovací zařízení : kemp, chatová osada
- b) Ubytovací prostředky
 - Ubytování poskytuje podmínky pro přenocování účastníků např. : kemp poskytuje nocležníkům stan nebo přívěs

3. Podle způsobu výstavby

- a) Pevná – motel, hotel
- b) Částečně pevná – chaty
- c) Přenosná – stan
- d) Pohyblivá – lůžkový vůz, rotel, přívěs

4. Z hlediska provozu

- a) Celoroční
- b) Sezónní

5. Podle kategorií

- a) Tradiční
- b) Doplnková – bungalov, chata, rotel, hotel
- c) Ostatní – koleje, domov

6. Z hlediska cestovního ruchu

1. Ubytovací zařízení volného CR

- Motel, hotel, autokemp, chatová osada, turistická ubytovna

2. Ubytovací zařízení vázaného CR

- Letní tábor, chata nebo ubytovna, léčebna

I. Hromadná UZ

- a) Hotely a obdobná zařízení
- b) Specializovaná zařízení

- Léčebná zařízení – do této skupiny patří zařízení, které poskytuje léčebné rúry nebo péči (lázně, sanatoria)
- Pracovní, prázdninové kempy či tábory – UZ během prázdninových aktivit
- Veřejné dopravní prostředky – řadíme sem vlaky s lůžkovými vozy nebo kajuty u lodí
- Konferenční centra – Ubytování na místě kde se pořádají kongresy

c) Jiná HUZ

•

II. Formy ubytování v soukromí

- a) Vlastní příbytek – když účastník CR vlastní chatu nebo chalupu
- b) Bydlení pronajaté od soukromníků – v dnešních dnech velmi oblíbené např. AirBnb
- c) Ubytování zajištěné přáteli/příbuznými – bývá většinou zadarmo
- d) Jiný typ ubytování (8), (1)

Charakteristika ubytovacích zařízení

Hotel

V tomto typu UZ je nejméně 10 pokojů. Hotel se jako jediný z UZ dělí do 5 tříd (tourist, economy, standard, first class, luxury). V zahraničí se můžeme setkat s pojmem dependance, který označuje vedlejší budovu přidruženou k hotelu bez vlastní recepce

Hotel Garni

Musí minimálně poskytovat snídane. Dělí se jen do 4 tříd.

Motel

Není možné aby obsahoval méně jak 10 pokojů. Poskytuje přechodné ubytování a služby s ním spojené. Toto ubytování je určeno výhradně pro motoristy. Pro hosty, kteří jsou ubytovaní v motelu se v jeho blízkosti nachází parkoviště.

Botel

UZ na trvale zakotvené osobní lodi.

Penzion

Penzion obsahuje nejméně 5 pokojů. Poskytuje pouze omezené společenské a doplňkové služby. Klasifikace zařízení se dělí do 4 tříd.

Chatová osada

Klasifikuje se do 4 tříd. Je určené k přechodnému ubytování. Lidé se ubytovávají v chatách, bungalovech nebo srubech, které patří provozovateli dané osady.

Turistická ubytovna

Jako jediné zařízení se klasifikuje jen do dvou tříd (*-**). Turistická ubytovna je přechodné ubytování, které obsahuje velmi jednoduché zařízení. Typické pro tento typ ubytování je velký počet lůžek v jedné místnosti.

Kemp

Jako většina UZ se i kemp klasifikuje do 4 tříd. Hosté se zde mohou ubytovat buď do chat, bungalovů nebo srubů, které poskytuje provozovatel nebo do stanů či obytných přívěsů, které sami vlastní. (20)

Tabulka 1 – Kapacita HUZ

Kategorie	Počet zařízení						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Hromadná ubytovací zařízení celkem	9 163	9 168	9 007	9 426	9 383	10 699	10 898
Hotel *****	58	60	61	62	65	68	69
Hotel, motel, hotel **** až *	2 401	2 395	2 368	2 482	2 456	2 737	2 721
Ostatní hotely	127	117	111	109	105	159	159
Penzion	3 406	3 450	3 427	3 624	3 610	4 527	4 736
Kemp	516	510	515	566	567	581	580
Chatová osada	321	325	310	319	321	314	321
Turistická ubytovna	674	688	663	658	651	751	754

Zdroj: vlastní zpracování dle (23)

Počet hromadně ubytovacích zařízení od roku 2015 do roku 2021 stoupl a to o 1 735 zařízení. Jediné nezměněné ubytovací zařízení je chatová osada, počet se během let měnil ale roku 2020 skončil na stejném čísle jako v roce 2015. Pouze hotel se **** nezaznamenal během let žádný pokles.

Klasifikace zařízení – rozdělení do tříd

Klasifikace je dobrovolná. Pomocí klasifikačních podkladů může UZ získat přehled o svém zařazení do klasifikace a sám se rozhodnout, zda se procesu zúčastní či nikoliv. Klasifikace se mohou zúčastnit všechna zařízení s více než 5 pokoji, pokud má provozovatel živnostenský list nebo výpis z živnostenského rejstříku pro ubytovací služby a klasifikovaná provozovna splňuje všechna ustanovení zákonů platných v ČR. (10)

Ubytovací služby se dělí do jednotlivých tříd, které musí splňovat určité podmínky

Klasifikace je platná pouze 3 roky. (10)

Tabulka 2 - Klasifikace zařízení

*	Tourist
**	Economy
***	Standard
****	First class
*****	Luxury

Zdroj: vlastní zpracování dle (24)

Povinná a nepovinná kritéria pro zařazení do kategorií:

TOURIST *

Pokoj :

- Jednolůžkové pokoje musí mít nejméně 8 m² a dvoulůžkové 12,6 m²
- Všechny pokoje musí mít WC a sprchu, popřípadě WC a vanu
- Pokoje se každý den uklízejí
- Na pokoji musí být stůl a židle, v koupelně se musí nacházet mýdlo nebo sprchový gel
- Na všech pokojích je barevná televize s dálkovým ovladačem

Služby hotelu :

- K dispozici služby recepce
- Možnost uložení cenností
- Možnost zakoupení nápojů v hotelu
- Veřejně přístupný telefon pro hosty
- Možnost přijetí a odeslání faxů
- Snídaňová nabídka

ECONOMY **

Pokoj:

- Každodenní úklid pokoje
- Povinné vybavení pokoje je židle, stůl, osušky v koupelně, předložka před vanou, krytý odpadkový koš, čtecí světlo u postele a polička na prádlo
- Stejně jako u třídy Tourist mají pokoje minimální velikost 8 m²- jednolůžkový a 12,6 m² – dvoulůžkový
- Opět musí mít všechny pokoje WC a sprchu nebo vanu

- V pokoji se musí nacházet mýdlo nebo sprchový gel

Služby hotelu:

- Snídaně formou bufetu
 - Nabídka hygienických předmětů (zubní pasta, zubní kartáček ...)
 - Fax na recepci
 - Nabídka nápojů v hotelu
 - Množnost uložení cenností (na recepci)
 - Veřejně přístupný telefon pro hosty
- STANDARD ***

Pokoj:

- Jednolůžkový pokoj v minimální velikosti 9 m², dvoulůžkový 13 m²
- Opět musí mít všechny pokoje WC a sprchu nebo vanu
- Denní úklid pokoje
- K povinnému vybavení pokoje patří vše stejně jako ve třídě Economy, navíc sem patří topení v koupelně, fén, čistící ubrousky, odkládací prostor pro zavazadla a velké zrcadlo
- Navíc do třídy Standard patří do pokoje telefon
- Nabídka nápojů

Služby hotelu:

- Recepční personál s více jazyky
- Recepce otevřena 14 hodin, telefonicky dostupná 24 hodin denně
- Přístup na internet v pokoji nebo ve veřejných prostorách
- Polštář a přikrývka navíc na požádání
- Množnost uložení cenností (na recepci)
- Veřejně přístupný telefon pro hosty
- Snídaně formou bufetu
- Nabídka hygienických předmětů (zubní pasta, zubní kartáček ...)
- Fax na recepci

FIRST CLASS ****

Pokoj:

- Minimální velikost jednolůžkový 11,4 m², dvoulůžkový 13,3 m²
- Denní úklid pokoje
- Stůl a čalouněná židle nebo křeslo na každé lůžko
- Povinné vybavení rozšířené o župany, sklo, přípravky na čištění obuvi a kosmetické produkty (např. sprchovací čepice, pilníček na nehty, bavlněné tampony), kosmetické zrcátko, velká odkládací plocha v koupelně)
- Nalezneme v pokoji i minibar
- Opět musí mít všechny pokoje WC a sprchu nebo vanu

Služby hotelu:

- Recepční služba min. 18 hod denně, na telefonu 24 hod denně.
- Recepční personál s více jazyky
- Fax na recepci
- Veřejně přístupný telefon pro hosty
- Veřejně přístupný internet pokud není na pokoji
- Lobby a posezení v recepci
- Snídaně formou bufetu, nebo snídaňové menu na pokoj
- Bar, 24 hodinový nápojový servis
- Nabídka hygienických produktů (zubní kartáček, zubní pasta apod.)
- Možnost uložení cenností min. v recepci
- „A la carte“ restaurace (9)

LUXURY *****

Pokoj:

- Jednolůžkový pokoj má nejméně 15 m² a dvoulůžkový pokoj 24 m²
- Všechny pokoje mají WC a vanu, v menší míře se objeví sprcha místo vany
- Povinné vybavení stejné jako ve třídě First class, navíc se zde nachází připojení k internetu na pokoji, trezor, prací potřeby, obálky a dopisní papíry

- Čalouněné křeslo/pohovka se stolkem

Služby hotelu:

- Recepční služba 24 hod denně
- Recepční personál s více jazyky
- Portýr
- Parkovací servis
- Fax na recepci
- Veřejně přístupný telefon pro hosty
- Veřejně přístupný internet
- Prostorné lobby a posezení v recepci, barový servis
- Personalizované přivítání hostů
- Živé květiny
- Žehlení prádla s navrácením do 1 hod, čištění obuvi
- Snídaně formou bufetu, nebo snídaňové menu na pokoj
- Bar, 24 hodinový nápojový servis
- Nabídka hygienických produktů (zubní kartáček, zubní pasta apod.)
- „A la carte“ restaurace (10)

Segmentace hostů

Segmentace je určena k lepšímu poznání potřeb našich návštěvníků. Je to proces rozdělení zákazníků do skupin na základě demografických, geografických dalších parametrů. Informace o hostech pak přináší řadu výhod, které lze využít k vylepšení služeb.

Geografická segmentace (podle teritoria odkud návštěvníci přicházejí)

- Rozdělujeme na domácí a zahraniční – z Evropy, ze zámoří

Demografická segmentace (podle věku návštěvníka)

- Senioři, junioři, děti

Segmentace podle spotřebního chování (podle účelu účasti na CR)

- Návštěvníci s určitým pracovním posláním – obchodníci, kongresoví a církevní hosté, diplomaté
- Turisté – jednotlivci, rodiny s dětmi apod.

3.2.5.3 Stravovací služba

Tyto služby se starají o výživu cestujících během pobytu či přepravy. K těmto službám dochází přímo při přepravě jak podél trasy tak i přímo v dopravních prostředcích. Během pobytu se o tuto službu starají přímo restaurační střediska.

Z časového hlediska se dělí na :

- 1) Občerstvení
 - Při krátké cestě
- 2) Stravování
 - Během dlouhodobější cesty a pobytu

Stravovací služby dělíme do dvou forem a to **individuální** stravování a **společenské** stravování.

O individuálním stravování hovoříme tehdy, když si účastníci CR připravují nápoje a pokrmy sami za použití vlastních zdrojů, během svého volného času a za využití svých prostorů.

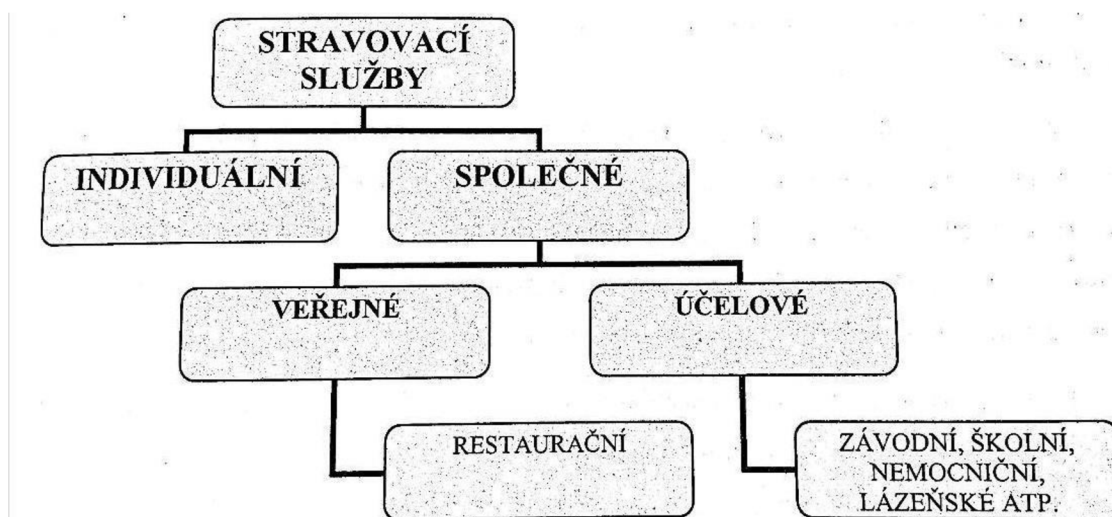
Společné stravování jinak také můžeme říct hromadné stravování. Tato forma stravování je charakteristická přípravou jídel a nápojů pro velké skupiny. Odbyt, výroba a konečná spotřeba jsou jak časově tak i prostorově velmi úzce propojeny.

Společné stravování lze zřídit ve formě restaurace (veřejné) nebo uzavřené (účelové).

V případě veřejného stravování slouží jak rezidentům, tak nerezidentům. Jeho hlavní výhodou je úspora času. Jednou z vlastností restauračního stravování je, že nikdy neznáme strukturu ani rozsah zákazníků. Zákazník platí cenu za stravování v plném rozsahu, tak jak ji nastavil podnikatel a najdeme zde širokou nabídku vyráběného sortimentu závisující na tom, jakou marketingovou koncepci podnikatel zvolí.

Účelové stravování nemá vztah k CR. Jedná se o charakteristické stravování vymezených skupin jako je stravování nemocniční, školní nebo závodní. Jak je zmíněno výše jde o uzavřenou formu stravování. (1)

Obrázek 2- Rozdělení stravovacích služeb

Zdroj: (1)

Kategorizace stravovacích zařízení

V minulosti restaurační zařízení používalo k rozřazení označení 1. až 4. cenové kategorie. Cenově nejlepší byla 1. cenová kategorie a nejhorší byla 4. kategorie. Dnes už se takto označovat nemusí.

Evropská Unie také používá své členění a to na restaurace, bary a kantýny s cateringovými službami. Kantýny a catering nemá přímou návaznost na cestovní ruch tudíž se netýká už restauračního zařízení z důvodu prodeje nápojů a pokrmů za upravené ceny.

Restaurace

U tohoto typu stravovacího zařízení převládá možnost prodeje jídla a nákupu nápojů a také různé formy společenské zábavy. Jedná se především o následující typy provozoven: pohostinství, motoresty, kiosky nebo samoobslužná restaurace. (11)

Bary

Tento typ zařízení má dominantní prodej nápojů s možností mnoha forem společenské zábavy. V závislosti na místních podmínkách je možné prodávat i studené pokrmy, cukrářské výrobky, teplá jídla, zejména malé porce. Jedná se především o následující typy provozoven: noční kluby, bary, vinárny, výčepy atd.

(11)

1. Restaurace

- Restaurace – jedná se o hostinské zařízení se zajištěnou obsluhou, která poskytuje stravování se širokým sortimentem pokrmů základního stravování
- Pohostinství – upravený typ restaurace, který poskytuje jak základní stravování tak i doplňkové
- Samoobslužné restaurace – zajišťuje základní i doplňkové stravování ale na rozdíl od restaurace je zde samoobslužný provoz
- Motoresty – zařízení, které je charakteristické velkou kapacitou parkovacích míst podél dálnice nebo silnice, své služby poskytuje převážně motoristům
- Bufet
- Bistro
- Rychlé občerstvení
- Občerstvení, kiosek
- Jídelní vozy a jiná zařízení – poskytuje základní a doplňkové stravování v prostorech hromadných dopravních prostředcích

2. Bary

- Bary – sem se řadí denní bar, pro který je charakteristický barový pul
 - Poskytuje obsluhu, případně i stravovací služby jako je: **grill bar**, který podává grilované pokrmy, **pizzeria**, **snack bar**, který poskytuje možnost rychlých jídel či studených pokrmů, **lobby bar**, který je součástí hotelu a připravuje studené i teplé nápoje, **aperitiv bar**, který umožňuje jak drinky tak studené pokrmy
- Noční kluby – zábavná zařízení provozující v noci, poskytují jak nápoje tak i pokrmy s obsluhou.
 - Možnost barového pultu a tanečního parketu

- Pivnice – zařízení zaměřené převážně na podávání piv a pokrmů hodící se k pivu
- Vinárny – specializuje se podáváním vína
- Kavárny, espressa – hlavní prodej teplých nápojů, cukrářských výrobků
 - Poskytuje obsluhu (11)

3.2.5.4 **Doprava**

Tato služba cestovního ruchu zajišťuje přepravu turistů a jejich zavazadel. Zprostředkovává přepravu osob nejen do míst CR ale umožňuje i pohyb osob uvnitř těchto oblastí.

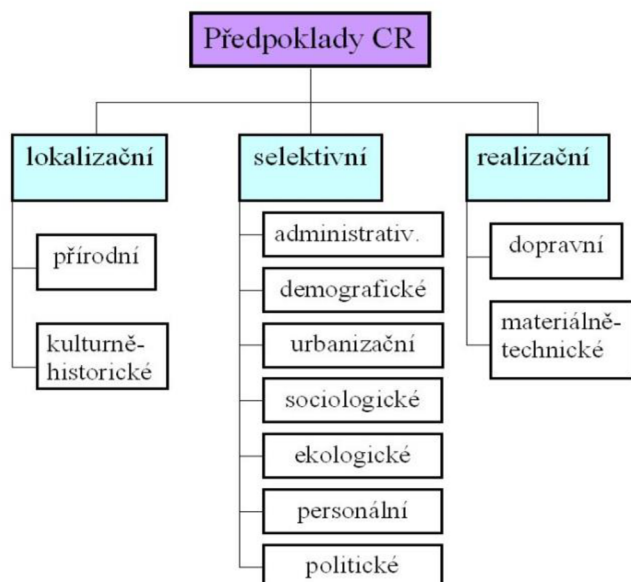
Existují třídící hlediska podle, kterých dopravu můžeme rozdělit

1. Z hlediska druhu dopravy
 - a) Železniční doprava
 - b) Silniční doprava
 - c) Letecká doprava
 - d) Námořní a říční doprava
 - e) Alternativní doprava
 - f) Doprava v klidu – parkoviště
 - g) Doprava pěší, cyklistická, lyžařská
2. Z teritoriálního hlediska
 - a) Vnitrostátní
 - b) Mezinárodní
3. Z hlediska periodicity
 - a) Pravidelná (linková)
 - b) Nepravidelná
4. Z hlediska doby
 - a) Celoroční
 - b) Sezónní
5. Z hlediska placení
 - a) Placená
 - b) Neplacená (8)

3.2.6 Faktory ovlivňující cestovní ruch

Cestovní ruch se stal součástí života lidí po celém světě. Lidé cestují za rekreací, relaxací, kulturou, sportem a dalšími aktivitami. CR, předpoklady, které ovlivňují jejich existenci a vývoj, kategorizujeme do tří faktorů: lokalizační, realizační a selektivní faktory. (5)

Obrázek 3 – Faktory ovlivňující CR

Zdroj: (28)

3.2.6.1 Lokalizační faktor

Lokalizační faktory určují, kde se cestovní ruch v konkrétní lokalitě nebo regionu vyskytuje. Tyto hodnoty nám umožní vyjádřit, kde lze cestovní ruch rozvíjet. K těmto faktorům řadíme přírodní podmínky a sociální atraktivita. Lokalizační faktory předurčují, jaký druh cestovního ruchu se bude v místě rozvíjet. Záleží tedy na tom, o jaký region se jedná. Jsou-li možnosti rozvoje zimních sportů či vysokohorské turistiky v horských oblastech, případně jsou-li v konkrétních oblastech vodní plochy či vodní plochy pro jiné aktivity apod. Jedná se o oblíbené turistické destinace. Veškeré již zmíněné faktory určují,

zda je místo pro krátkodobé aktivity nebo dlouhodobé pobyty To je do značné míry dáno atraktivitou těchto lokalit. (2)

Přírodní podmínky

Obecně pro hodnocení přírodních podmínek platí: Čím příjemnější klima, neobyčejnější modelace terénu, dech beroucí scenérie, exotičtější flóra a fauna, tím lepší podmínky pro cestovní ruch. Turisticky oblíbené jsou proto horské a přímořské oblasti. Mezi přírodní aktivity patří také národní parky. V ČR se nachází celkem čtyři národní parky – Krkonošský NP, NP Podyjí, NP Šumava, NP České Švýcarsko. Největší vliv pak mají ti, kteří jsou jedineční. (5)

Kulturní historické atraktivity

Kulturní nebo také společenské atraktivity zahrnují především památky, které vzbuzují pozornost, a proto účastníci cestovního ruchu tato místa rádi navštěvují. Turisté mohou navštívit historické památky, divadla, muzea a galerie, technické památky, významné parky, památky lidové architektury, navštívit drobné místní památky, zvyky a slavnosti.

V České republice jsou kulturní památky na seznamu světového dědictví UNESCO. Mimo jiné jsou velmi oblíbené zábavné či sportovní akce, mezi které patří i zábavný parky. (5), (25)

3.2.6.2 Realizační faktor

Tento faktor je v první řadě služba v nějaké dané lokalitě. Umožňují vám dosáhnout cílové oblasti. Tyto služby je třeba neustále zlepšovat a dále rozvíjet, aby místo mohlo zůstat konkurenceschopné. Nabízíme čistotu, bezpečnost, pravidelnost a pohodlí za dostupnou cenu. Realizační faktor rozdělujeme na dopravu a na materiálně-technický faktor, který také nazýváme infrastruktura služeb. (2)

Doprava

K vybrání lokace pro cestování pomáhá účastníkovi hustota dopravních služeb. Místo, kde je doprava rychlá, bezpečná a pohodlná bude účastník volit spíše než lokaci s ne dobře zajištěnou dopravou. Účastník cestovního ruchu může zvolit pro zjednodušení cestování organizace, které zákazníkovi naplánují dovolenou se zajištěním pobytu a přepravou. Organizace může zajišťovat např. transfer z letiště nebo autobusovou dopravu k ubytování.

V dnešní době je velmi populární a žádaná tzv. „zelené“ cestování. Toto cestování bere ohledy na životní prostředí. S tím jsou spojené volnočasové aktivity jako je cyklistika, která je šetrná k prostředí. (5)

Materiálně-technický faktor

Mezi tyto faktory řadíme všechna zařízení, která napomáhají k rozvíjení CR. K nim patří ubytovací, stravovací, zábavné a sportovně rekreační zařízení. Zařízení mají za úkol utišit potřeby cestujícího v určité lokalitě. Služby se snaží o zajištění co největší a nejlepší kvality a kapacity. (5)

3.2.6.3 Selektivní faktor

Tyto faktory nazýváme také stimulační faktory a to z důvodu toho že stimulují vznik a rozvoj cestovního ruchu. Určují nám zda vůbec v určité oblasti cestovního ruchu může existovat a kdo bude jeho účastníkem.

S těmito faktory úzce souvisí i psychologický faktory, které ovlivňují účastníka při výběru turistické destinace a celkovou účast na cestovním ruchu. Faktory selektivní dělíme na faktory objektivní a subjektivní.(5)

Objektivní faktory

Dělíme na politické, demografické a ekonomické faktory, které v daném místě ovlivňují cestovní ruch.

Mezi hlavní politické faktory, které ovlivňují cestovní ruch, patří charakteristika politických systémů nebo vnitropolitická a bezpečnostní situace. Státy, které mají otevřenou demokratickou společnost nebrání rozvoji cestovního ruchu, naopak státy s totalitním režimem se snaží cestovní ruch regulovat. V neposlední řadě je také politickým faktorem mírové uspořádání světa bez válečných konfliktů.

Mezi demografické faktory patří např. hustota zalidnění, demografická struktura obyvatel a věková struktura obyvatel, které ovlivňují nejen cestovní ruch, ale i určité druhy aktivit volného času. Každý má na cestovní ruch jiné požadavky a potřeby. Zdárným příkladem je rodina s dětmi, která nebude mít stejné preference na cestovní ruch jako mladý pár nebo postarší pár, nebudou vyhledávat stejné aktivity.

U ekonomických faktorů, ke stimulování rozvoje cestovního ruchu patří bezprostředně dosažená životní úroveň a k ní neodmyslitelně fond volného času. Účast na cestovním ruchu může být také závislá na životním stylu. (2)

Subjektivní faktory

Faktory, které se týkají chování spotřebitele. Spotřebitel je ovlivněn za pomoci psychologického pohnutku. Nemalou roli k účasti na cestovním ruchu a výběru lokality hraje vliv propagace, reklamy, módnosti a zkušeností. (2)

3.3 Vývoj cestovního ruchu

3.3.1 Historie cestovního ruchu

Vývoj cestovního ruchu se podle některých autorů (např. Ryglová, 2007) dělí na 4 etapy:

Prvopočátky (5. století př. n. l. – 16. století)

Moderní cestovní ruch (17. století – 19. století)

Novodobý cestovní ruch (po 1. světové válce do roku 1948 a 1949-1989)

Současné období (po roce 1990) (5)

Prvopočátky cestovního ruchu

Mezi úplně nejstarší účastníky cestovního ruchu řadíme Římany, Egypťany a Řeky. Právě z Řecka období 480 až 425 zcela první doložený popis z cest v oblasti středoziemního moře. Zahájení cest kolonizačních, objevitelských a obchodních do zámoří se datuje k 13. století. Významným cestovatelem této doby byl Marco Polo. K rozmachu zámořských cest došlo v 15. století, během kterého byla objevena Amerika známým mořeplavcem Kryštofem Kolumbem. K velmi významným mořeplavcům se řadí také např. Portugalec Bartolomeo Diaz a Vasco de Gama. (5)

Moderní cestovní ruch

Počátek tohoto cestovního ruchu je zapotřebí hledat v 17. a 18. století, kdy se konaly cesty bohatých tovaryšů a šlechticů. Cestovní ruch byl velmi ovlivněn průmyslovou revolucí, která se odehrávala na konci 17. století.

Roku 1827 byl vydán první knižní průvodce Němcem Karlem Beadeckerem, který se snažil přiblížit a usnadnit cestovní ruch i pro střední třídu. Angličan Thomas Cook, který založil první cestovní kancelář roku 1847 a později zprostředkoval první zahraniční zájezd na Světovou výstavu v Paříži. Kancelář, kterou Cook založil funguje dodnes a patří mezi nejvýznamnější cestovní kanceláře na světě.

Od začátku 19. století se železniční doprava. V 80. letech téhož století přichází velký rozkvět motorové silniční dopravy a na začátku 20. století se rozvíjí letecká doprava.

Cesty za lázeňstvím a poznáním se rozvíjeli v polovině 19. století a v druhé polovině se začala rozšiřovat horská turistika.(26)

Novodobý cestovní ruch

V Evropě se novodobý cestovní ruch datoval na období mezi dvěma světovými válkami. 20. století započalo v duchu masivního cestovního ruchu zejména se zvýšil zájem o organizovaný zájezd a díky tomu se zdokonalovala i dopravní infrastruktura. V meziválečném období dokonce začala silniční doprava konkurovat železniční dopravě. (26)

3.3.2 Cestovní ruch v Československu před 1989

1918-1939

V Československé republice se stejně jako všude ve světě se rozvíjí cestovní ruch. V roce 1920 byla založena 1. cestovní kancelář v Československu. Tato kancelář se jmenovala Československá dopravní kancelář zkráceně Čedok, jako ji jinak všichni dodnes znají.

V průběhu 20. až 30. let 20. století dochází k rozmachu turistiky či cestování. Roku 1888 vznikl Klub českých turistů, který později napomáhá lidem provozovat turistiku.

Cestování bylo dříve spíše pro bohaté lidi, chudší třída ale cestovala také. Zálibu si našli v trampingu, pořádali se tábory i pro nejmenší jako např. Sokol, který byl založen už roku 1862. V roce 1935 byla založena horská služba v Krkonoších. (6)

1950-1968

Tato doba se nazývá poválečné období. Po II. světové válce byly uzavřeny hranice směrem na západ. Uzavření hranic zabraňuje výjezdový CR a umožňuje obyvatelům Československé republiky jen CR domácí, který z celkového cestovního objemu tvořil až 95 %. Z těchto důvodů je v 50. letech velký rozmach chalupaření a chataření. (2)

1969- 1989

Jakmile lidé z ČSR chtěli vycestovat do nesocialistických zemí museli mít bankou vydaný devizový příslib a výjezdní příslib, který vydává policie. V té době bylo

v Československu cestovních kanceláří jen omezený počet. Díky tomu cestovní kanceláře nestíhaly pokrýt poptávku po zahraničním ruchu. (2)

3.3.3 Cestovní ruch v ČR po 1989

Nastal útlum po domácím cestovním ruchu. Velmi rychle rostl příjezdový a výjezdový cestovní ruch. Velký podíl na cestovním ruchu mělo otevření hranic. Vzniklo mnoho cestovních kanceláří, které se bohužel ne všechny ujaly. Některé zkrachovaly z důvodu převýšení nabídky nad poptávkou.

V roce 1993 vznikla samostatná Česká republika, která ale na cestovní ruch neměla žádný vliv. V těchto letech se rozvíjí nové typy CR jako cykloturistika, agroturistika a nebo ekoagroturistika. (6)

3.3.4 Cestovní ruch během covid 19

Rok 2020

Virové onemocnění propuklo na konci roku 2019 v Číně. Nemoc se velmi rychle šířila i do okolních států.

První případy v České republice registrujeme k 1. březnu 2020. Od 11. března roku 2020 byly v ČR z důsledku epidemie uzavřeny školy, den poté tedy 12. března byl vyhlášen nouzová stav a od 14. 3. byly uzavřeny restaurační a jiná zařízení. Statní hranice až na výjimky byly uzavřeny 16. března. Uzavřením hranic to neskončilo, občané České republiky následně nesměli cestovat mezi okresy a obce. Zákaz vycestování z ČR a příjezd do ČR cestovní ruch velmi poznamenalo. Pandemie covid nejvíce zasáhla odvětví cestovního ruchu.

V květnu podle ministra zdravotnictví byla krize za námi. Na prázdniny byla většina opatření zrušena a lidé vycestovali do zahraničí. Anulování opatření nevedlo k ničemu dobrému. Během léta se nákaza rozšířila po celé republice.

V září se ČR zařadila k nejvíce zasaženým zemím Evropy.

Během října se opět uzavřely školy, nesmělo se stýkat více než 6 osob a byl zákaz nočního vycházení. Koncem roku 2020 se proti onemocnění covid 19 začalo očkovat. V roce 2020 se počet turistů v HUZ snížil více než o polovinu. Úbytek návštěvníků zasáhl všechny kraje. ČR zaznamenala v tomto roce nejvíce turistů z Německa, Polska a

Slovenska. Největší pokles návštěvníků bylo ze vzdálených destinací jako např. Čína. Hlavní město Praha zaznamenalo největší ztrátu návštěvníků. V posledním čtvrtletí roku 2020 byl zaregistrován pokles přenocování zahraničních návštěvníků o 85,9 % a domácích hostů o 73,3 %. (16), (17)

Rok 2021

V roce 2021 bylo méně opatření než rok předešlý. V tomto roce se opatření spíše rozvolňovala. Ve 4. čtvrtletí byl příjezdový cestovní ruch stále ovlivněn opatřeními a uzavřenými hranic. Návštěvnost v tomto čtvrtletí byla větší než koncem roku 2020, ale nikoli taková jako v roce 2019. Nejvíce návštěvníků, kterých v ČR bylo opět z Německa poté ze Slovenska a na třetím místě z Polska. Nejvíce ubytovaných zahraničních hostů mimo Evropu bylo ze Spojených států a Izraele. Když porovnáme roky 2020 a 2021 s rokem 2019, tak rozsah celkové návštěvnosti v roce 2020 byl 52 % příjezdů a 56 % přenocování a v roce 2021 se ubytovalo 79 % domácích a návštěvnost zahraničních hostů činila pouhých 24 % oproti roku 2019. (12)

3.4 ČSÚ

Zřízen roku 1969. Český statistický úřad je ústředním orgánem české státní správy. Jako hlavní činnost má úřad získání a zpracování údajů pro statistické účely. Data ČSÚ se poskytují do zahraničí, veřejnosti a dalším státním orgánům.

Dává také dohromady sběr a zpracování dat pro jednotlivá ministerství. Sídlí v Praze.

V čele ČSÚ je předseda, který je na návrh vlády jmenován i odvolán prezidentem republiky. Sám předseda si volí poté své zástupce.

ČSÚ pravidelně zveřejňuje velké množství údajů, které jsou volně dostupné na oficiálních stránkách úřadu. Patří mezi ně analýzy, online publikace, datové sady, časové řady, tiskové zprávy a další informace. Nejnovější údaje o ekonomickém a sociálním vývoji České republiky zveřejňuje tzv. Rychlá informace.

Úřad také poskytuje zpracované údaje Sčítání lidí, domů a bytů. Vydávají se dokonce i tištěné publikace jako např. Statistické ročenky ČR. (14), (19)

3.5 Czech Tourism

Je to státní příspěvková organizace, která byla zřízena roku 1993 ministerstvem hospodářství. Zřizovatelem agentury je Ministerstvo pro místní rozvoj. Úkolem Czech Tourism je plnění úkolů v oblasti cestovního ruchu.

V září roku 2003 se organizace přejmenovala z Česká centrála cestovního ruchu na Czech Tourism. Organizace je také členem Evropské komise cestovního ruchu. (13), (18)

4 Vlastní práce

4.1 Hosté a přenocování v HUZ

Následující tabulka ukazuje počet rezidentů a jejich přenocování v HUZ a také počet nerezidentů a jejich počet přenocování v HUZ v letech 2012 až 2022.

Tabulka 3 – Počet rezidentů a nerezidentů, počet přenocování rezidentů a nerezidentů

	REZIDENTI	PŘENOCO VÁNÍ REZIDENTŮ	NEREZIDENTI	PŘENOCO VÁNÍ NEREZIDENTŮ
2012	7 451 733	21 484 472	7 647 044	21 793 985
2013	7 555 806	21 163 383	7 851 865	22 144 896
2014	7 491 191	20 836 817	8 095 885	22 110 112
2015	8 488 637	23 807 391	8 706 913	23 286 515
2016	9 067 413	25 428 808	9 321 440	24 268 149
2017	9 840 093	26 962 382	10 160 468	26 257 013
2018	10 635 756	28 753 901	10 611 394	26 760 021
2019	11 107 866	29 844 204	10 890 500	27 180 563
2020	8 052 274	23 994 436	2 784 170	7 388 058
2021	8 813 943	25 376 927	2 569 658	6 547 315
2022	12 109 732	32 490 729	7 349 695	18 147 114

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

4.1.1 Vývoj počtu rezidentů

Tabulka 4 - Počet rezidentů

	Počet rezidentů	1.diference	Řetězový index	Relativní přírůstek	Bazický index
2012	7 451 733	-	-	-	-
2013	7 555 806	104033	1,014	0,014	104033
2014	7 491 191	-64615	0,991	-0,009	-64615
2015	8 488 637	997446	1,133	0,133	997446
2016	9 067 413	578776	1,068	0,068	578776
2017	9 840 093	772680	1,085	0,085	772680
2018	10 635 756	795663	1,081	0,081	795663
2019	11 107 866	472110	1,044	0,044	472110

2020	8 052 274	-3055592	0,725	-0,275	-3055592
2021	8 813 943	761669	1,095	0,095	761669
2022	12 109 732	3295789	1,374	0,374	3295789

Zdroj: vlastní zpracování v SPSS a Excelu dle (15)

Tato tabulka zobrazuje vývoj počtu rezidentů ČR v letech 2012 až 2022. Za tohle období byl průměrný počet domácích hostů 9 146 771. počet rezidentů od roku 2012 každým rokem stoupal, v roce 2014 registrujeme pouze malý pokles a to přesněji o 64 615 rezidentů. V roce 2020 kdy byl zaznamenán významný pokles. Pokles trval je jeden rok, rok 2021 už rezidentů opět přibývalo a v roce 2022 už se vše vrátilo k původním číslům.

Podle 1. difference byl největší pokles domácích jak je zmíněno výše v roce 2020 a to přesně o 3 055 592 osob. Naopak největší přírůstek osob byl 3 295 789 a to v roce 2022, oproti předchozímu roku. Tento náhlý pokles a růst byl způsoben pandemií Covid-19.

Průměrný každoroční přírůstek je 465796 osob. Nejvýraznější tempo růstu bylo v roce 2022 a to 137,4 % další významné roky jsou 2015, 2017 nebo 2021. Průměrný každoroční tempo růstu je 106,1 %.

Odhad počtu rezidentů na roky 2020 a 2021

Kvůli malého indexu determinace je model statisticky nevýznamný, a proto predikce na roky 2023 a 2024 je zcela zbytečná. Z těchto důvodů je udělaná predikce na tzv. „covidové roky“, jak by to přibližně vypadalo, kdyby v České republice nenastala pandemie.

Tabulka 5 - Predikce počtu rezidentů na roky 2020 a 2021

	Bodový odhad	Minimální interval	Maximální interval
2020	12303537	11135593	13471482
2021	13378449	11773262	14983635

Zdroj: vlastní v SPSS

Bodový odhad na rok 2020 předpovídá, že za normální situace by ČR měla na svém území 12 303 537 rezidentů. Skutečně po České republice cestovalo v roce 2020 8 052 274 rezidentů.

V roce 2021 predikce odhadla 13 378 449 rezidentů, ve skutečnosti zde bylo jen 8 813 943 cestujících rezidentů.

4.1.2 Vývoj počtu přenocování rezidentů

Tabulka 6 - Počet přenocovaných domácích hostů

	Počet přenocování rezidentů	1.diference	Řetězový index	Relativní přírůstek	Bazický index
2012	21 484 472	-	-	-	1
2013	21 163 383	-321089	0,985	-0,015	0,985
2014	20 836 817	-326566	0,985	-0,015	0,970
2015	23 807 391	2970574	1,143	0,143	1,108
2016	25 428 808	1621417	1,068	0,068	1,184
2017	26 962 382	1533574	1,060	0,060	1,255
2018	28 753 901	1791519	1,066	0,066	1,338
2019	29 844 204	1090303	1,038	0,038	1,389
2020	23 994 436	- 5849768	0,804	-0,196	1,117
2021	25 376 927	1382491	1,058	0,058	1,181
2022	32 490 729	7113802	1,280	0,280	1,512
Průměr	25467586	1100625,7	1,049		

Zdroj: vlastní zpracování v SPSS a Excelu dle (15)

Tato tabulka poskytuje informace o vývoji počtu rezidentů, kteří přenocovali v HUZ. Největší počet přenocovaných rezidentů byl v roce 2022 a to přesně 32 490 729 naopak nejmenší počet přenocovaných byl v roce 2014 s 20 836 817 rezidenty. Průměrný počet přenocovaných za období 2012 – 2022 byl 25 467 586 osob. 1. diference pomohla určit největší pokles, který byl v roce 2020 a činil o 5 849 768 osob méně než rok předtím. Další větší pokles byl o 321 089 v roce 2013 a o 326 566 osob v roce 2014. Žádné další poklesy nejsou zaznamenány. Největší přírůstek přenocování v tomto období bylo v roce 2022 a to o celých 7 113 802 rezidentů.

Průměrný každoroční přírůstek činí 1 100 626 osob. Největší tempo růstu bylo v roce 2022 a to 128 %, další významný rok byl také 2015 s nárůstem 2 970 574 přenocování oproti minulému roku a s tempem růstu 114,3 %. Průměrný každoroční tempo růstu činí 104,9 %.

Tabulka 7 - Index determinace – počet přenocování rezidentů

Equation	R Square
Linear	.598
Logarithmic	.565
Quadratic	.608
Exponential	.614

Zdroj: výstup z SPSS

Z následujících trendových funkcí vybereme tu s největší hodnotou R^2 a to je funkce exponenciální. Je vybrána trendová funkce exponenciální s hodnotou 0.614.

Tabulka 8 - Výsledky regresivní analýzy – počet přenocování rezidentů

Equation	R Square	F	df1	df2	Sig.	Constant	b1
Exponential	.614	14.313	1	9	.004	20507098.8	.034

Zdroj: výstup z SPSS

Rovnice pro exponenciální trendovou funkci je $T_t = 20507098,8 * 0,034^t$. Hodnota p je 0,004 a je menší než alfa, proto je model statisticky významný. Index determinace je 61,4 %.

Jelikož hodnota p vyšla menší než alfa, můžeme predikci využít a řídit se podle ní. K vypočítání této predikce byl použit program SPSS, ve kterém vyšla predikce na rok 2023 o trochu menší než bylo přenocování domácích v roce 2022. Predikce vyšla na 31 016 104 rezidentů a na rok 2024 vyšla na 32 104 124.

Odhad počtu přenocování rezidentů na roky 2020 a 2021

Tabulka 9 - Predikce přenocovaných rezidentů na roky 2020 a 2021

	Bodový odhad	Minimální interval	Maximální interval
2020	32778092	28823193	36732991
2021	35333639	29898150	40769127

Zdroj: vlastní zpracování v SPSS

Porovnání predikce a skutečného stavu během pandemie covid vyšlo následovně. Odhad na rok 2020 byl 32 778 092 přenocovaných rezidentů, ale s ohledem na pandemii byl počet přenocovaných domácích nižší, a to přesněji 23 994 436. Roku 2021 byl odhad

přenocování 35 333 639, reálné číslo přenocování je 25 376 927, které je o necelých 10 milionů nižší.

4.1.3 Vývoj počtu nerezidentů

Tabulka 10 - Počet nerezidentů

	Počet nerezidentů	1.diference	Řetězový index	Relativní přírůstek	Bazický index
2012	7 647 044	-	-	-	1
2013	7 851 865	204821	1,027	0,027	1,027
2014	8 095 885	244020	1,031	0,031	1,059
2015	8 706 913	611028	1,075	0,075	1,139
2016	9 321 440	614527	1,071	0,071	1,219
2017	10 160 468	839028	1,090	0,090	1,329
2018	10 611 394	450926	1,044	0,044	1,388
2019	10 890 500	279106	1,026	0,026	1,424
2020	2 784 170	-8106330	0,256	-0,744	0,364
2021	2 569 658	-214512	0,923	-0,077	0,336
2022	7 349 695	4780037	2,860	1,860	0,961
Průměr	7817185	-29734,9	1,140		

Zdroj: vlastní zpracování v SPSS a Excelu dle (15)

Tabulka poukazuje na vývoj počtu nerezidentů v ČR. Lze zaznamenat že počet nerezidentů od roku 2012 stoupá a to až po dobu, kdy přichází pandemie. V roce 2020 přichází velký pokles, který trvá i v roce 2021. Po rozvolnění pandemických opatření se počet rezidentů začíná pomalu zvyšovat. Průměrný počet nerezidentů v období 2012 až 2022 je 7 817 185. Pomocí 1. diference lze zjistit největší pokles nerezidentů, tento pokles zaznamenáváme v roce 2020, pokles o 8 106 330 nerezidentů. Pouze v „covidových“ rocích byly registrovány minusová čísla, jinak je 1. diference stále kladná. Naopak největší přírůstek nerezidentů byl zaznamenán v roce 2022 a to o 4 780 037 osob.

Průměrný každoroční přírůstek, v tomto případě pokles nerezidentů v ČR je 29 735. Nejvýznamnější tempo růstu bylo, jak je již zmíněno, v roce 2022 a to 286 % další významné roky jsou 2017 s 109 % a 2015 s 107,5 %. Průměrný každoroční tempo růstu je 114 %.

4.1.4 Odhad počtu nerezidentu na roky 2020 a 2021

Tabulka 11 - Predikce počtu nerezidentů na roky 2020 a 2021

	Bodový odhad	Minimální interval	Maximální interval
2020	11776878	10819556	12734199
2021	12489810	11174097	13805523

Zdroj: vlastní zpracování v SPSS

Predikce na roky 2020 a 2021 říká, že v roce 2020 by bylo na území ČR 11 776 878 zahraničních hostů, a v roce 2021 12 489 810 zahraničních návštěvníků. Takto vypadá odhad, kdyby nenastala světová pandemie covid.

4.1.5 Vývoj počtu přenocování nerezidentů

Tabulka 12 - Počet přenocovaných nerezidentů

	Počet přenocování nerezidentů	1.diference	Řetězový index	Relativní přírůstek	Bazický index
2012	21 793 985	-	-	-	1
2013	22 144 896	350911	1,016	0,016	1,016
2014	22 110 112	-34784	0,998	-0,002	1,015
2015	23 286 515	1176403	1,053	0,053	1,068
2016	24 268 149	981634	1,042	0,042	1,114
2017	26 257 013	1988864	1,082	0,082	1,205
2018	26 760 021	503008	1,019	0,019	1,228
2019	27 180 563	420542	1,016	0,016	1,247
2020	7 388 058	-19792505	0,272	-0,728	0,339
2021	6 547 315	-840743	0,886	-0,114	0,300
2022	18 147 114	11599799	2,772	1,772	0,833

Průměr	20534886	-364687,1	1,116		
--------	-----------------	------------------	--------------	--	--

Zdroj: vlastní zpracování v SPSS a Excelu dle (15)

Tabulka zachycuje vývoj počtu přenocování nerezidentů v letech 2012 až 2022. Od roku 2012 do roku 2019 počet přenocování v HUZ stoupá až na malý pokles v roce 2014, který byl pouze o 34 784 osob. Velký zlom nastal v letech 2020 a 2021 kdy byl covid a bylo spoustu omezení, největším bylo uzavření hranic a díky tomuto opatření se v letech 2020- 2021 počet snížil z 27 180 563 na 7 388 058 a to znamená pokles o 19 792 505 nerezidentů. V roce 2021 ubylo oproti roku předtím 840 743 nerezidentů. Po pandemii se opět počet nerezidentu v HUZ zvedl stejně jako u rezidentů a to přesněji o 11 599 799. v roce 2022 byl počet přenocování nerezidentů 18 147 114. Největší počet přenocování

měl rok 2019 a bylo to 27 180 563. průměrný počet přenocování hostů v HUZ činí 20 534 886. Nebýt pandemie číslo by bylo mnohem větší.

Průměrný meziroční úbytek byl 364 688 osob. Nejvýraznější tempo růstu bylo 277,2 %, která byla dosáhnuta v roce 2022. Mezi další významný rok patří 2017 se 108,2 %, zároveň nejslabším tempem růstu byl rok 2021 s 88,6 %. Průměrné každoroční tempo růstu činí 111,6 %.

Odhad počtu přenocování nerezidentů na roky 2020 a 2021

Tabulka 13 - Predikce počtu přenocovaných nerezidentů na roky 2020 a 2021

	Bodová odhad	Minimální interval	Maximální interval
2020	28990734	26462772	31518696
2021	30401024	26926672	33875375

Zdroj: vlastní zpracování v SPSS

Predikce na rok 2020 a 2021, říká kolik by bylo zahraničních návštěvníků, kteří by přenocovali v HUZ na území ČR. Na rok 2020 predikce byla 28 990 734 a na rok 2021 30 401 024. Bohužel reálná návštěvnost návštěvníků ze zahraničí v HUZ byla o dost nižší. V roce 2020 přenocovalo pouze 7 388 058 nerezidentů v HUZ a roku 2021 ještě méně, a to 6 547 315 nerezidentů.

4.2 Vlastní dotazníkové šetření

Tato část zkoumá vlastní dotazníkové šetření, které bylo vytvořeno v internetové aplikaci Survio. Dotazník vyplnilo 102 respondentů. Cílem toho šetření je ověření statistických hypotéz.

4.2.1 Hypotézy

Hypotéza č. 1

Předpokládám, že aktivní odpočinek, sportovní akce preferují respondenti s délkou pobytu 1-3 přenocování - krátkodobou délkou pobytu

Hypotéza č. 2

Předpokládám, že více jak 80% respondentů cestovalo během covidu 19 po ČR

Hypotéza č.3

Předpokládám, že více jak 65% respondentů cestuje nejraději autem

Hypotéza č. 4

Předpokládám, že více než 50% respondentů co cestují v zimě jsou muži

Hypotéza č. 5

Předpokládám, že respondenti ve věku 20-24 let preferují cestování 5x a více ročně

Hypotéza č. 6

Předpokládám, že přes 30% respondentů má jako nejoblíbenější kraj Středočeský

4.2.2 Metodika výzkumu

Tato část bakalářské práce byla vytvořena za účelem ověření statistických hypotéz. K ověřování napomáhalo dotazníkové šetření, které bylo vytvořeno pomocí webové aplikace Survio. Po vytvoření byl dotazník zaslán několika respondentům, kteří jej vyplnili. Všechny odpovědi byly uloženy do této aplikace, z které mohly být následně vyhodnoceny. Celý dotazník lze nalézt v příloze. Dotazník byl vytvořen za účelem vyvrácení či potvrzení hypotéz, které jsou mnou stanovené.

Podle statistik dotazníku, které nám aplikace Survio nabízí navštívilo dotazník 110 respondentů z nich 102 na dotazník odpovědělo. Nejčastěji respondenti odpovídali 1-2 minuty. Dotazník obsahoval 13 otázek kdy 12 z nich bylo uzavřených a 1 s otevřenou odpovědí. U 11 otázek byla povolena jen 1 možná odpověď a u 1 dvě možné odpovědi.

První otázka v dotazníku byla na pohlaví respondenta, po které následovala otázka do jaké věkové kategorie respondent patří. Na výběr bylo z několika možností: „15-19 let“, „20-24 let“, „25-30 let“, „31-40 let“, „41 a více let“. Mezi dalšími otázkami byla otázka na dosažené vzdělání respondentů: „základní“, „střední škola s maturitou“, „středí odborné učiliště“, „vyšší odborná škola“, „vysokoškolské vzdělání“. Následuje otázka a to jak často

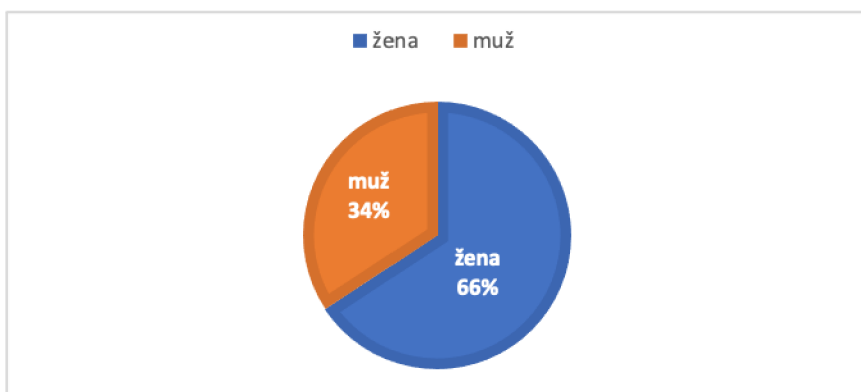
účastníci dotazníku cestují po ČR. Na výběr byly možnosti „1x ročně“, „2-4x ročně“, „5x a více za rok“. U otázky, do kterého kraje respondenti cestují nejraději bylo na výběr všech 14 krajů. Otázka č. 6. zaznamenala, z jakých důvodů respondenti cestují, zda volí „aktivní odpočinek, sportovní akce“, „poznávání ČR“, „odpočinek a rekreace“, „léčebné a lázeňské pobyty“ nebo respondenti mohli zvolit odpověď „jiné důvody“. Následně respondenti vybírali, zda během pandemie cestovali spíše po ČR nebo do ciziny, zda cestují raději v letním nebo v zimním období. Mezi posledními otázkami se nachází otázka, s kým nejčastěji cestují, jestli sami, s rodinou nebo s přáteli. Otázka směřovaná na jak dlouho respondenti cestují jestli raději volí „jednodenní“, „krátkodobý pobyt“, „dlouhodobý pobyt“. Jedenáctá otázka se ptá respondentů, jakým dopravním prostředkem nejčastěji cestují „auto“, „autobus“, „vlak“, „motorka“, kdyby si respondent nevybral ani jednu možnost mohl zvolit možnost „jiný“. Předposlední otázka byla na zvolené ubytování během cestování. Dotazovaný vybírají mezi možnostmi „hotel“, „apartmán“, „airbnb“, „kemp“, případně „jiné“. Poslední 13. otázka byla s otevřenou odpovědí, kde respondent napsal jako oblíbené místo nebo památku v České republice.

4.3 Výsledky a hodnocení výzkumu

Následně bude provedena analýza dat. Data budou poskytnuta z dotazníkového šetření.

4.3.1 Pohlaví

Graf 1 - Podíl mužů a žen

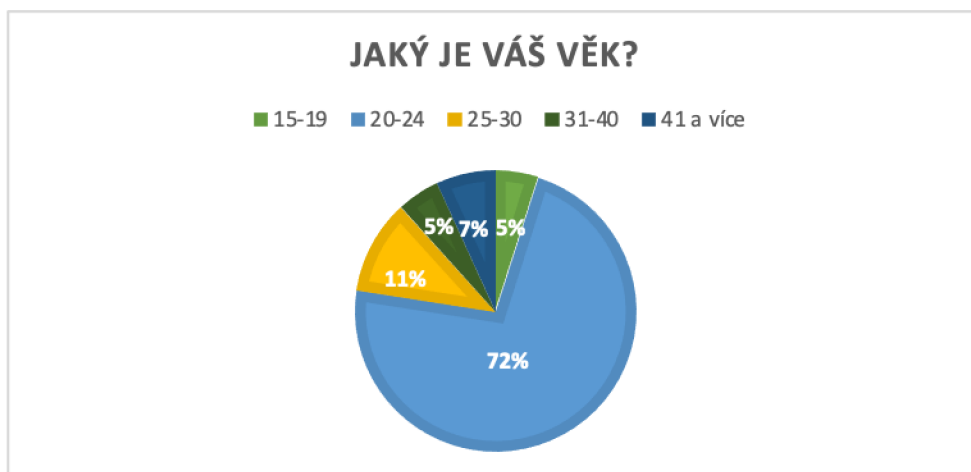

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Na dotazníkové šetření odpovědělo celkem 102 respondentů. Z celkového počtu dotázaných bylo 67 žen a 35 mužů. Převedení na procenta je to 66 % žen a 34 % mužů.

4.3.2 Věk

Graf 2 - Podíl věkových kategorií

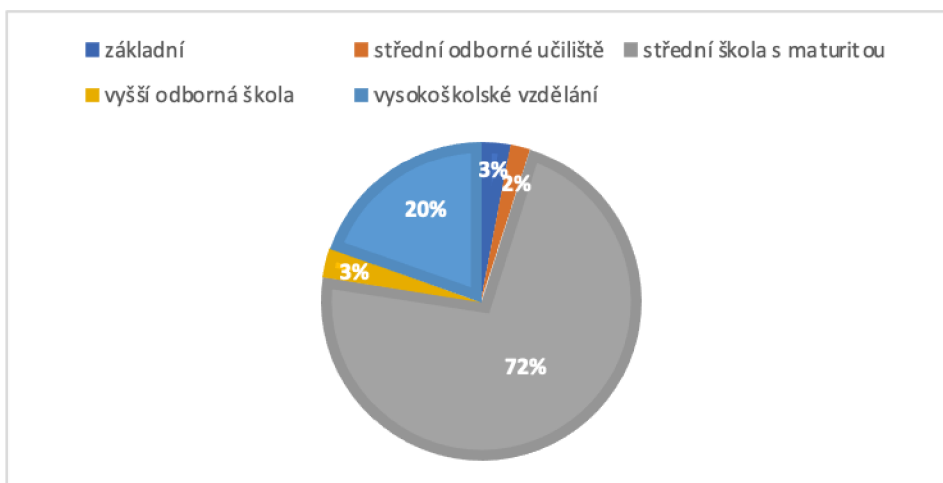

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Nejpočetnější skupina respondentů je ve věku 20 až 24 let. Dotazníku se zúčastnilo 74 odpovídajících v této věkové kategorii. Podíl této kategorie tvoří 72 %. Jako druhá nejpočetnější věková kategorie se umístila skupina 25-30 let. Účastníků šetření v této kategorii bylo 11 v převodu na procenta 11 %. V kategorii 41 a více let odpovědělo 7 respondentů s podílem 7 %. Nejméně početné věkové skupiny jsou 31-40 let a 15-19 let. Zde odpověděl stejný počet účastníků, a to přesněji 5 v každé kategorii s podílem 5 % obou skupin.

4.3.3 Dosažené vzdělání

Graf 3 - Jaké je nejvýše dosažené vzdělání respondentů

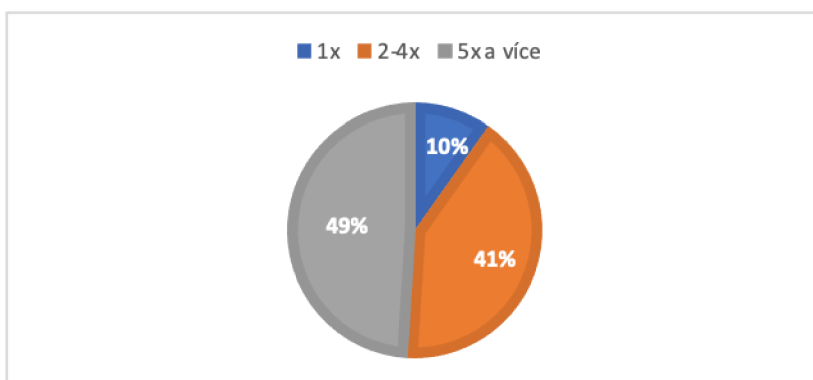

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Pouze dva z dotazovaných absolvovalo střední odborné učiliště. Podíl je 2 %. Jak vyšší odbornou školu, tak základní vzdělání mají jen pouhá 3 % tudíž 3 respondenti z každé kategorie. Vysokoškolské vzdělání má 20 dotázaných, podíl je 20 %. Celých 72 % tedy 74 respondentů má střední školu s maturitou a to ji tvoří nejpočetnější skupinou, co se týče dosaženého vzdělání.

4.3.4 Četnost cestování

Graf 4 - Jak často respondenti cestují po ČR

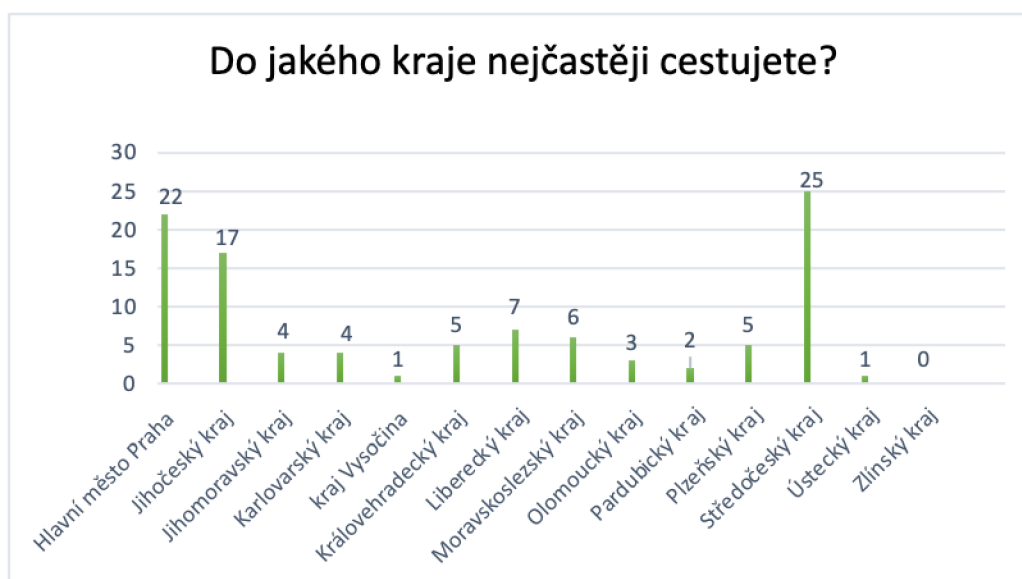
Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Bez mála polovina účastníků dotazníkového šetření cestuje po České republice více jak 5 x ročně. Celkem 50 ze 102 dotázaných což činí 49 %. Respondentů co cestuje 2-4x ročně je 42 tedy 41 %. Pouhých 10 respondentů cestuje po ČR jen jednou za rok.

Z 50 respondentů, kteří cestují 5x a více za rok je 39 odpovídajících je ve věku 20-24 let. V této věkové kategorii 30 respondentů odpovědělo, že cestuje 2-4 krát ročně a jen 5 cestuje jednou krát za rok. Respondenti ve věku 25-30 let nejvíce cestují 2-4x za rok a to z 11 přesně 6 respondentů. Odpověď 5x a více za rok zvolili 3 lidé z této skupiny a jenom 2 cestují jednou za rok. V kategorii 41 a více let odpovědělo celkem 7 respondentů z toho 3 cestují 5x a více a 2 jak 1x tak 2-4x ročně. Poslední dvě věkové kategorie 31-40 let a 15-19 let mají stejný počet respondentů. V obou kategoriích odpovědělo 5 respondentů. Odpověď 5x a více zvolilo v kategorii 15-19 let 3 odpovídající a v kategorii 31-40 let 2 účastníci dotazníku, v obou kategoriích odpověděli 2 respondenti že cestují 2-4x ročně, v poslední možnosti, která je 1x ročně neodpověděl žádný respondent z kategorie 15-19 let a z kategorie 31-40 let jen 1 respondent. Tato otázka se vztahuje k hypotéze č. 5.

4.3.5 Nejčastěji navštěvovaný kraj respondenty

Graf 5 - Jaký kraj nejčastěji respondenti navštěvují

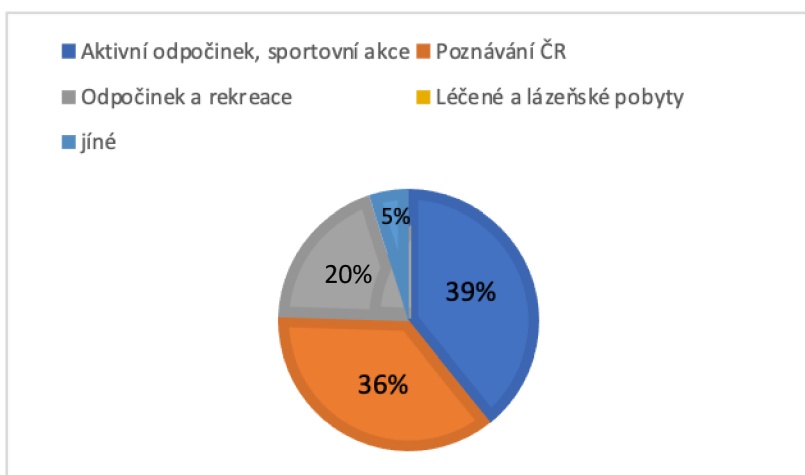
Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Nejoblíbenější a nejčastěji navštěvovaný kraj respondentů tohoto dotazníku je středočeský kraj a to s 25 respondenty, zároveň nejneoblíbenější je kraj zlínský. Dále je také patří mezi velmi populární hlavní město Praha s 22 a se 17 respondenty kraj jihočeský. Tyto kraje si mezi sebou dělí většinu odpovědí od respondentů zbytek si rozdělili kraje se 4 respondenty a to jsou kraje jihomoravský, karlovarský s 5 respondenty

kraje plzeňský a královehradecký po 1 respondentovi mají kraje vysočina a ústecký kraj, liberecký kraj má rádo 7 respondentů, olomoucký 3 respondenti a v neposlední řadě je pardubický kraj s 2 respondenty. Tato otázka se vztahuje k hypotéze č. 6.

4.3.6 Důvod cestování

Graf 6 - Nejčastější důvody cestování

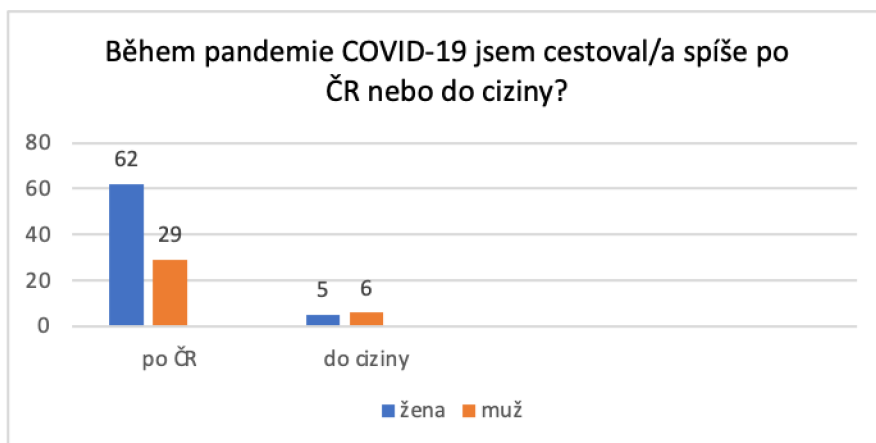

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Podle dotazníkového šetření bylo zjištěno, že 40 respondentů na otázku nejčastější důvod cestování po ČR zvolilo odpověď, aktivní odpočinek, sportovní akce. Podíl těchto účastníků šetření je 39 %. Na tuto otázku odpovědělo 37 respondentů, že cestují kvůli poznávání ČR. Podíl 37 respondentů je 36 %. Odpočinek a rekreaci zvolilo 20 respondentů. Pouhých 5 % si vybralo odpověď jiná. Do kategorie jiná těchto 5 respondentů napsali svůj důvod pro cestování po ČR, který nebyl uvedený v možných odpovědích. Respondenti zmínili jako důvod 1x práci, 2x vzdělání (škola) a 2x rodinu.

4.3.7 Cestování během COVID-19

Graf 7 - Cestování během pandemie

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Více než polovina, tedy přesněji 91 dotázaných volilo raději pro cestování během pandemie COVID-19 Českou republiku než cestování mimo ni. Z výše míněných 91 respondentů je nadpoloviční většina žen. Lépe řečeno z 63 žen a 29 mužů. Celých 11 respondentů dalo přednost cestování do ciziny během pandemie. Z 11 odpovědí ale více mužů než žen, respektive 6 mužů a 5 žen. Tato otázka se vztahuje k hypotéze č. 2.

4.3.8 Cestování v zimě/létě

Graf 8 - Cestují respondenti raději v zimě nebo v létě

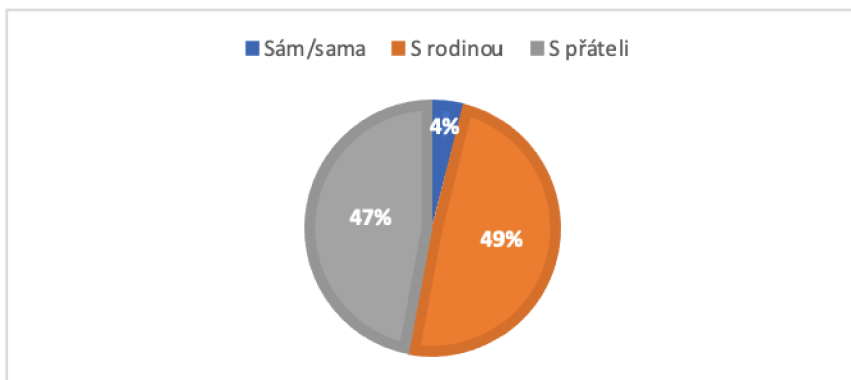
Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Z celkových 102 odpovědí cestuje raději v letní období necelých 90 %. Tudíž na cestování v zimním období zbývá 10 %. V zimě cestují častěji muži než ženy. Podíl mužů

a žen v této otázce je 6 pro muže a 4 pro ženy. Během letního období cestují více ženy a to 63 žen oproti 29 mužům. Tato otázka se vztahuje k hypotéze č. 4.

4.3.9 S kým cestuji

Graf 9 - S kým respondenti cestují po ČR

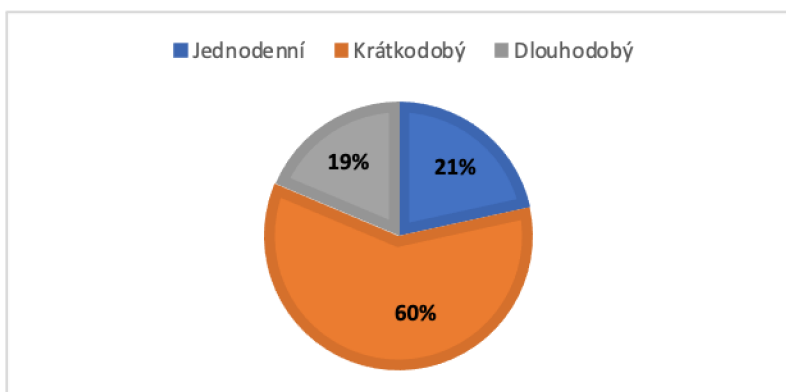

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Pouhá 4 % respondentů cestuje samo. Odpověď cestuji „s přáteli“ a cestuji „s rodinou“ jsou velmi vyrovnané. S rodinou cestuje celkem 50 respondentů podílem 49 %. Odpověď, s přáteli zvolilo celkem 48 ze 102 respondentů.

4.3.10 Délka pobytu

Graf 10 - Na jak dlouho respondent

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

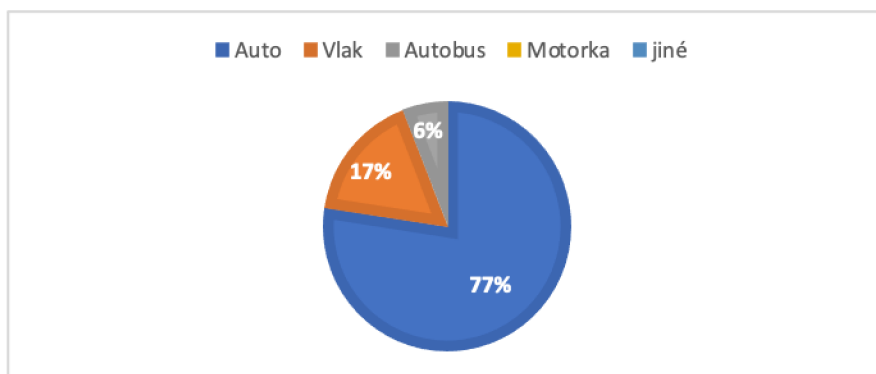
Z možností délky pobytu volili respondenti mezi jednodenním, krátkodobým a dlouhodobým pobytem. Nejčastěji dotazovaní zvolili možnost krátkodobého pobytu a to

přesněji 61 z nich, podílem 60 %. S 22 odpověďmi se jako druhý umístil jednodenní výlet a nejméně respondentů vybralo možnost dlouhodobého pobytu.

Pro možnost krátkodobý pobyt se rozhodlo 61 respondentů z toho 23 z nich zvolili tuto možnost za účelem aktivního odpočinku nebo sportovních akcí jako je např. lyžování nebo cyklistika. Dalších 21 z důvodu poznávání ČR, 14 s cílem odpočinku a rekreace a 3 z jiných důvodů. Možnost dlouhodobého pobytu za úmyslem aktivního odpočinku zvolilo 6 respondentů zatím co 8 uchazečů během dlouhodobého pobytu rádo poznává ČR. Odpočinek a rekreaci volí 4 uchazeči a jinou možnost jen jeden. Jako poslední je jednodenní výlet, pro který se rozhodlo 22 lidí jak je uvedeno výše, z nich 11 za účelem aktivnímu odpočinku, 8 z nich kvůli poznávání ČR, 2 respondenti za cílem wellness tudíž rekreace a pouze jeden kvůli jiným důvodům. Tato otázka se vztahuje k hypotéze č. 1.

4.3.11 Dopravní prostředek

Graf 11- S jakým dopravním prostředkem respondent cestuje

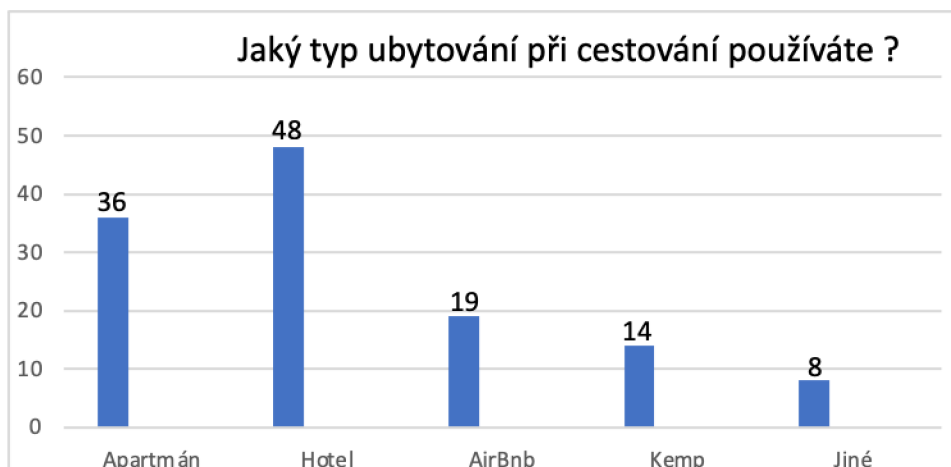

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Na dotaz jakou dopravu nejčastěji používají respondenti k cestování odpovědělo 79 ze všech dotázaných, že nejčastěji cestují autem. Dalších 17 % tedy 17 respondentů zvolilo odpověď vlak. Autobus preferuje zbytek respondentů, tudíž zbylých 6 %. Možnost motorka či jiné nezvolil žádný z našich dotázaných respondentů. Tato otázka se vztahuje k hypotéze č. 3.

4.3.12 Typ ubytování

Graf 12 - Jaký typ ubytování respondent volí během cestování

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

V této otázce může respondent vybrat jednu nebo dvě odpovědi. Cílem této otázky v dotazníkovém šetření bylo zjistit, jaký typ ubytování naši respondenti preferují. Na výběr bylo z 5 odpovědí, respondenti si mohli zvolit zda preferují hotel, apartmán, Airbnb, kemp či jiná ubytování. Hotel vybralo 48 respondentů, podílem téměř 49%. Pro možnost apartmán volilo 36 uchazečů. Pro možnosti Airbnb a kemp se rozhodlo sice méně lidí, ale ne tak málo, aby byly poslední. Airbnb vybralo celkem 19 lidí a kemp volilo 14 respondentů. Co se týče odpovědi jiné ta byla zvolena 8x, nejčastěji z důvodu toho, že respondent zvolil jednodenní výlet, tudíž uvedl do možnosti odpovědi jiné odpověď „žádné ubytování“.

4.3.13 Nejoblíbenější místo v ČR

Otázka, která bylo položena respondentům zněla „ Jaké je Vaše nejoblíbenější místo/památka v ČR?“. Odpovědi respondentů byly různorodé. Památek a míst, který mají naši respondenti rádi je mnoho, proto jsou zde vypsány ty, kteří se opakují. Nejčastěji se objevovala Praha a památky s ní spojené, velkou četnost zaznamenala také Šumava nebo Krkonoše a jejich národní parky. Dále se zde nachází i lednicko-valtický areál, Karlovy Vary, Český Krumlov, Kroměříž a různé zámky jako např. Hluboká, Litomyšl a další.

5 Shrnutí výzkumu

Na výzkumném šetření se podílelo 102 respondentů, z toho 67 žen (66 %) a 35 mužů (34 %). Dotazník měl za úkol potvrdit nebo vyvrátit 6 stanovených hypotéz.

Hypotéza č. 1

Předpokládám, že aktivní odpočinek, sportovní akce preferují respondenti s délkou pobytu 1-3 přenocování - krátkodobou délkou pobytu.

První otázka ověřovala zda respondenti, kteří cestují z důvodu aktivního odpočinku, sportovní akce nejvíce preferují krátkodobou délku pobytu, byla mířená na důvod cestování po ČR. Druhá otázka mířila na délku pobytu respondentů. Celkem 23 respondentů z 40, kteří cestují z důvodu aktivního odpočinku volilo krátkodobý pobyt. Jednodenní pobyt a aktivní odpočinek volilo 11 respondentů a pouhých 6 respondentů cestuje na delší dobu. Tyto výsledky vedou k tomu, že aktivní odpočinek nejvíce preferují respondenti s krátkodobým pobytem.

Hypotéza č. 1 se potvrdila

Hypotéza č. 2

Předpokládám, že více jak 80 % respondentů cestovalo během covidu 19 po ČR.

Na tuto hypotézu odpovídá otázka č.7. Z celkového počtu 102 respondentů preferuje cestování po ČR během pandemie covid-19 více respondentů než cestování během pandemie do ciziny. V číslech je to přesně 91 ku 11 odpovědím pro cestování po České republice. Podílem 89 % respondentů, kteří odpověděli na dotazníkové šetření preferuje cestování po ČR více než do ciziny.

Hypotéza č. 2 se potvrdila.

Hypotéza č.3

Předpokládám, že více jak 65 % respondentů cestuje nejraději autem.

Otázka č. 11 „ Jakým dopravním prostředkem cestujete nejčastěji “ nám pomůže potvrdit či vyvrátit hypotézu č. 3. Nejčastějším dopravním prostředkem účastníků dotazníkového šetření je auto a to s 77 %. Vlákem cestuje rádo 17 % respondentů a autobusem jen 6 %. Odpověď motorka nezvolil ani jeden respondent. Z toho vyplívá, že předpoklad, že více jak 65 % respondentů cestuje nejraději autem platí a to s 77 % respondentů cestující nejčastěji autem.

Hypotéza č. 3 se potvrdila

Hypotéza č. 4

Předpokládám, že více než 50 % respondentů, co cestují v zimě, jsou muži.

Otázka č. 8, která je odpovědí na hypotézu č. 4., ověřovala zda 50 % respondentů, kteří raději cestují v zimě jsou muži. V zimě cestuje jen 10 respondentů zatímco v létě cestuje 92. Co nás ale zajímá, kolik respondentů, co cestuje v zimě, je mužů. Muži jsou ve skupině „cestuji raději v zimě“ zastoupeni častěji a to přesně 6x. Z toho vyplívá, že respondentů co cestují v zimě je mužů jak 50 %.

Hypotéza č. 4 se potvrdila

Hypotéza č. 5

Předpokládám, že respondenti ve věku 20-24 let preferují cestování 5x a více ročně.

Otázka, která ověřovala, zda respondenti ve věku 20-24let nejvíce preferují cestování 5 a vícekrát za rok, byla mířena na věk respondentů. Druhá otázka byla zaměřena na četnost cestování, jak často respondenti cestují po České republice. Cestování 5x a více za rok preferuje 50 respondentů ze 102 což činí 49 %. Ve věku 15-19 let cestují 5x a více

ročně pouze 3 respondenti. Jenom 2 účastníci dotazníku ve věku 31-40 let odpověděli že cestují 5x a více. Ve věku 25-30 let a 41 a více let tuto možnost zvolilo 6 lidí, z každé věkové kategorie 3. Nejvíce respondentů pro tuto odpověď bylo ve věku 20-24 let, a to přesněji 39 z 50 odpovědí. Také v této věkové kategorii 30 respondentů cestuje 2-4x ročně a pouze 5 z 50 cestuje jednou za rok. Tudíž odpovědí na tuto hypotézu je, že respondenti ve věku 20-24 let nejvíce preferují cestování 5x a více ročně.

Hypotéza č. 5 se potvrdila

Hypotéza č. 6

Předpokládám, že přes 30 % respondentů má jako nejoblíbenější kraj Středočeský.

K ověření této hypotézy byla použita otázka č. 5. Hypotéza č. 6 předpokládá, že více jak 30 % odpovídajících preferují středočeský kraj před ostatními. Z předpokladu plyne, že by středočeský kraj muselo zvolit 31 respondentů z celkových 102 aby tvořili 30 %. Možnost středočeský kraj zvolilo nejvíce respondentů a to 25, podílem 24,5 %.

Hypotéza č. 6 se nepotvrdila

6 Závěr

Jako první byla zpracována teoretická část, která se zabývala charakteristikou cestovního ruchu a vývojem CR od počátku až do současnosti. Teoretická část popisovala typologii, kam patří druhy a formy cestovního ruchu, faktory ovlivňující CR. Dále byly popsány služby CR a instituce shromažďující statistická data a také instituce, která data poskytují jakými jsou ČSÚ a Czech Tourism.

Praktická část bakalářské práce byla zaměřena na analýzu vývoje cestovního ruchu a vlastní dotazníkové šetření. Práce zkoumala vývoj počtu rezidentů a nerezidentů v HUZ a vývoj počtu jejich přenocování v nich. Jeden z cílů práce byla predikce vývoje počtu domácích a zahraničních hostů a jejich přenocování v HUZ. Bohužel tento cíl nebylo možné splnit neboť byla provedena regresivní analýza, ze které vyšel příliš malý index determinace a velká hodnota p . Tyto dva ukazatelé říkají, že statistický model je nevýznamný a nelze trend provést. Z těchto důvodů byla vytvořena predikce na roky 2020 a 2021, jak by vypadala návštěvnost a přenocování v HUZ, kdyby ČR nezasáhla pandemie Covid. Predikce byla následně porovnána se skutečnými čísly. Dále byly ověřovány hypotézy pomocí dotazníkového šetření. Potvrdilo se, že respondenti, kteří v dotazníku volili aktivní odpočinek, preferují krátkodobý pobyt. Dále se potvrdilo, že více jak 80 % odpovídajících cestovalo během pandemie po ČR raději, než do ciziny. Více jak 65 % respondentů cestuje po ČR nejraději autem. Také více jak 50 % účastníků dotazníkového šetření, kteří cestují v zimě jsou muži. Potvrdilo se také, že respondenti ve věku 20-24 let cestují 5x a více za rok. Hypotéza, která předpokládala, že více jak 30 % respondentů má nejraději Středočeský kraj se jako jediná nepotvrdila. Většina stanovených cílů bakalářské práce tedy byly splněny.

7 Seznam použitých zdrojů

- (1) INDROVÁ, Jarmila. *Cestovní ruch: (základy)*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN isbn978-80-245-1252-5.
- (2) VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. *Základy cestovního ruchu: distanční studijní opora*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2006. ISBN isbn80-210-4205-2.
- (3) PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN isbn978-80-247-3643-3.
- (4) HINDLS, Richard. *Statistika v ekonomii*. [s.l.]: Professional Publishing, 2018. ISBN 978-80-88260-09-7.
- (5) RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada, 2011. ISBN isbn978-80-247-4039-3.
- (6) JAROLÍMKOVÁ, Liběna. *Cestovní ruch České republiky* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://kcr.vse.cz/wp-content/uploads/page/319/Cestovn%C3%AD-ruch-České-republiky.pdf>.
- (7) BERÁNEK, Ing. Jaromír. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: Mag consulting, 2013. ISBN 978-80-271-9361-5.
- (8) FRANCOVÁ, Eva. *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. ISBN isbn80-244-0719-1.
- (9) Kategorizace hotelů. *Poznavej.eu* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <http://www.poznavej.eu/eurovikendy/rezervace-ubytovani/kategorie-hotelu/>.
- (10) Kategorizace a klasifikace. *Hotelovyprovoz.webnode.cz* [online]. 2012 [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://hotelovyprovoz.webnode.cz/maturitni-okruhy/kategorizace-a-klasifikace/>.
- (11) Doporučení upravující základní ukazatele pro kategorizaci hostinských a ubytovacích zařízení: stravovací zařízení. *Cestovní-ruch.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.cestovni-ruch.cz/kategorizace/doporuceni.htm>.
- (12) Cestovní ruch - 4. čtvrtletí 2021. *Český statistický úřad* [online]. 2022 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/cestovni-ruch-4-ctvrtleti-2021>
- (13) Czech Tourism. *Businessinfo.cz* [online]. 2004 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/ceska-centrala-cestovniho-ruchu/>
- (14) Český statistický úřad. *Aktualne.cz* [online]. 2011 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/cesky-statisticky-urad/r~i:wiki:1420/>
- (15) Hosté a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních. Veřejná databáze. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&skupId=1330&katalog=31743&pvo=CRU03&pvo=CRU03&str=v282#w=>
- (16) Covid-19 citelně postihl ekonomiku cestovního ruchu. *Czso.cz* [online]. 2022, 1.3. [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/covid-19-citelne-postihl-ekonomiku-cestovniho-ruchu>
- (17) *Česko v číslech 2021: Cestovní ruch* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2021 [cit. 2023-02-11]. ISBN 978-80-250-3163-6. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/150808213/32020321.pdf/11751856-b9c5-43c5-93bd-56381d529d56?version=1.8>

- (18) *Czech Tourism: Základní informace o agentuře Czech Tourism* [online]. [cit. 2023-02-29]. Dostupné z: <https://www.czechtourism.cz/cs-CZ/O-nas/Zakladni-informace/Zakladni-informace-o-agenture-CzechTourism>
- (19) O ČSÚ. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/o-csu>
- (20) HORNER, Susan a John SWARBROOKE. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: aplikovaný marketing služeb*. Praha: Grada, c2003. Expert (Grada). ISBN isbn80-247-0202-9.
- (21) PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní turismus: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, změny mezinárodního turismu v důsledku globálních změn, evropská integrace a mezinárodní turismus*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN isbn978-80-247-4862-7.
- (22) PETŘÍČKOVÁ, Lucie. *Analýza statistiky cestovního ruchu : možnosti regionalizace Satelitního účtu cestovního ruchu*. Praha, 2008. Disertační práce. ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA. Vedoucí práce Doc. Ing. Rudolf Zeipelt, CSc.
- (23) Kapacity HUZ podle kategorie 2012 – 2021. *CzechTourism* [online]. [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://tourdata.cz/data/kapacity-huz-podle-kategorie/>
- (24) Oficiální jednotná klasifikace ubytovacích zařízení ČR 2021-2025: Metodika. *HotelStars* [online]. [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://hotelstars.cz/resources/files/1826-metodika-2021-2025-duben-2021.pdf>
- (25) *České dědictví UNESCO: UNESCO památky* [online]. [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.unesco-czech.cz/unesco-pamatky/>
- (26) VÁGNER, Jiří. Vývoj cestovního ruchu. *Geografické rozhledy* [online]. © 2017-2020 Česká geografická společnost, 2011, **21**, 4-5 [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <file:///C:/Users/lopatova/Downloads/vagner-j-2011-vyvoj-cestovniho-ruchu-geograficke-%20rozhledy-21-1-4-5.pdf>
- (27) *Časové řady* [online]. [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://homel.vsb.cz/~oti73/cdpast1/KAP10/KAP10.pdf>
- (28) DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost*. 2. vydání. Praha: Fortuna, 2013. ISBN 978-80-7373-079-6.

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1- Rozdělení CR podle místa realizace	21
Obrázek 2- Rozdělení stravovacích služeb	35
Obrázek 3 – Faktory ovlivňující CR.....	38

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 – Kapacita HUZ.....	29
Tabulka 2 - Klasifikace zařízení	30
Tabulka 3 – Počet rezidentů a nerezidentů, počet přenocování rezidentů a nerezidentů	47
Tabulka 4 - Počet rezidentů	47
Tabulka 5 - Predikce počtu rezidentů na roky 2020 a 2021	48
Tabulka 6 - Počet přenocovaných domácích hostů	49
Tabulka 7 - Index determinace – počet přenocování rezidentů	50
Tabulka 8 - Výsledky regresivní analýzy – počet přenocování rezidentů	50
Tabulka 9 - Predikce přenocovaných rezidentů na roky 2020 a 2021	50
Tabulka 10 - Počet nerezidentů	51
Tabulka 11 - Predikce počtu nerezidentů na roky 2020 a 2021.....	52
Tabulka 12 - Počet přenocovaných nerezidentů	52
Tabulka 13 - Predikce počtu přenocovaných nerezidentů na roky 2020 a 2021	53

8.3 Seznam grafů

Graf 1- Podíl mužů a žen	56
Graf 2 - Podíl věkových kategorií.....	57
Graf 3 - Jaké je nejvýše dosažené vzdělání respondentů.....	58
Graf 4 - Jak často respondenti cestují po ČR.....	58
Graf 5 - Jaký kraj nejčastěji respondenti navštěvují	59
Graf 6 - Nejčastější důvody cestování	60
Graf 7 - Cestování během pandemie.....	61
Graf 8 - Cestují respondenti raději v zimě nebo v létě	61
Graf 9 - S kým respondenti cestují po ČR	62
Graf 10 - Na jak dlouho respondent.....	62
Graf 11- S jakým dopravním prostředkem respondent cestuje.....	63
Graf 12 - Jaký typ ubytování respondent volí během cestování	64

8.4 Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

CR – Cestovní ruch

ČSÚ – Český statistický úřad

HUZ – Hromadné ubytovací zařízení
ČŘ – Časové řady
ČSR – Československá republika
OSN – Organizace spojených národů
WTO – Mezinárodní organizace turismu

Přílohy

Příloha 1 – dotazníkové šetření

1. Pohlaví
 - Žena
 - Muž

2. Jaký je Váš věk?
 - 15-19 let
 - 20-24 let
 - 25-30 let
 - 31-40 let
 - 41 a více let

3. Jaké je Vaše dosažené vzdělání?
 - Základní
 - Střední škola s maturitou
 - Střední odborné učiliště
 - Vyšší odborná škola
 - Vysokoškolské vzdělání

4. Jak často cestujete po ČR?
 - 1x ročně
 - 2-4x ročně
 - 5x a více za rok

5. Do jakého kraje nejčastěji cestujete?
- Hlavní město Praha
 - Jihočeský kraj
 - Jihomoravský kraj
 - Karlovarský kraj
 - kraj Vysočina
 - Královehradecký kraj
 - Liberecký kraj
 - Moravskoslezský kraj
 - Olomoucký kraj
 - Pardubický kraj
 - Plzeňský kraj
 - Středočeský kraj
 - Ústecký kraj
 - Zlínský kraj
6. Nejčastěji cestuji z důvodu:
- Poznávání ČR (kultura, historie, hrady, zámky, zahrady, výstavy, muzea a jiné)
 - Aktivní odpočinek, sportovní akce (lyžování, běžkování, turistika v přírodě, cykloturistika a jiné)
 - Odpočinku a rekreace (wellness, regenerace, z města na venkov a jiné)
 - Léčebné a lázeňské pobyty, zlepšení zdravotního stavu
7. Během pandemie COVID-19 jsem cestoval/a spíše po ČR nebo do ciziny
- Po ČR
 - Do ciziny
8. Cestujete raději v zimě nebo v létě?
- Zima
 - Léto
9. Nejčastěji po ČR cestuji:

- Sám/a
- S rodinou
- S přáteli

10. Nejčastější délka pobytu (v ČR):

- Jednodenní (bez přenocování, např. výlet)
- Krátkodobý (1-3 přenocování, např. víkendový pobyt)
- Dlouhodobý (4 a více přenocování)

11. Jakým dopravním prostředkem nejčastěji cestujete?

- Auto
- Autobus
- Vlák
- Motorka
- Jiná

12. Jaký typ ubytování nejčastěji používáte?

- Hotel
- Apartmán
- Airbnb
- Kemp
- Jiná

13. Vaše nejoblíbenější místo/památka v ČR?

- Otevřená odpověď